

DRAUGAS

145

KATALIKIŠKAS LAIKRASTIS PAŠVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. I. (METAI I.)

WILKES-BARRE, PA., LAPKRIČIO (NOV.) 25 D. 1909 M.

No. 19.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897

DRAUGAS.

Kada namus apleidau aš,
Ejau į svietą platų,
Ir leidausi, kur akis neš
Ant daugel, daugel metų,

Turėjau pasilvio gana
Po aržuolų pavėsiu,
Ir ką močiutė man sena
Pasakė — paminėsiu:
“Kur eisi, paskui tave seks
Vis pavydumo raugas,
Bet nieks taip nepagelbės, nieks;
Kaip tavo geras draugas.

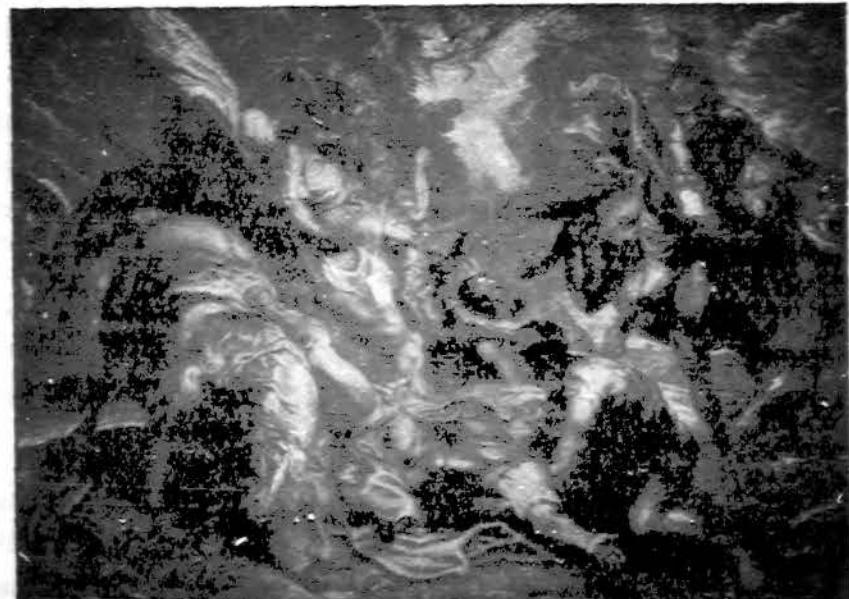
Karšta malda tave lydés,
Kuri nuo pikto saugo,
Žinok — ji daugel tau padés,
Nes tai malda nuo draugo.

Kada liudnumas koks nuožmus
Apguls tave nesykj,
Žinok, kad bus pagalba, bus
Tiems, ką į Dievą tiki.
Atmink, kiek vargo turi tie,
Ką be tévelių augo,
Vienok linksmai, nes danguje
Sau turi gerą Draugą”....

* * *

Kada ant juros leidaus aš,
Ejau kur vilnjis staugia,
Tariau: kur tik likimas neš,
Tu gelbék, geras Drauge!

Jonas Kmitas.

ŠV. POVILAS KELIONĖJE Į DAMAŠKĄ.

PIRMOJI ADVENTO NEDĖLIA.

EVANGELIJA. — Luk. XXI, 25—33. — Anuomet tarė Jezus savo moktiniam: Bus ženklai ant saulės, ir ant mėnesio, ir ant žvaigždžių, o ant žemės giminių suspaudimas dėl sumišimo iš marių ir vilnių užimo. Kad žmonės džius iš baimės ir laukimo tą daiktą, kurie ateis ant viso pasaulio: nes dangaus galybės susijudės. O tadą išvys žmogaus sunų ateinanti debesyje su didžia galybe ir garbe. O tai stoties prasidedant, žiurėkite ir pakelkite jusų galvas, nes prisiartino jusų atpirkimas. Ir pasakė jiems prilyginimą. Pažiurėkite į fygą ir visus medžius. Kad jau išduoda iš savęs vaisių, žinote, jog arti yra vasara. Taip ir jūs, kad išvysite, jog tatai prasideda, žinoki-

te, jog arti yra Dievo karalystė. Ištisę sakau jums: jog nepraeis šita giminė, kol vis tai stosis. Dangus ir žemę praeis, bet mano žodžiai nepraeis.

LEKCIJA. — Rom. XIII, 11—14. — Broliai: žinokite, jog yra valanda, idant jau iš miego keltumimės. Nes dabar artesnis yra musų išganymas, nekaip kadą įtikėjome. Naktis praėjo, o diena prisiartino. Atmeskime tadą tamasybės darbus, o apsivilkime šviesybės ginklus. Vaiškiokime padoriai, kaip dieną; ne apsirijuose ir girtavimiuose; ne pasileidimuose ir begėdose; ne barnyje ir pavydėjime. Bet apsivilkite Viešpačiu Jezum Kristum.

ADVENTAS.

Pirma Advento nedėlia — tai pradžia Bažnyčios metų. Bažnytiniai metai, tartum keks didelis žiedas, prasideda nuo Advento, tai yra laukimo atėjimo Viešpaties, Jam užgemant, ir baigiasi pranešimu apie antrajį Jo atėjimą, teisti gyvus ir numirusius. Vidurj to žiedo, pailiui, užima Šventės, primenančios mums geradarybes Švenčiausios Trejybės: Kalėdos — Užgimimą, Velykos — Atpirkimą ir Sekminės — Pašventinimą. Pirmame metų trečdalyje, mūsų sielos akyse stoja menka prakartis — Betlejeme, ramus namelis — Nazarete, ežeras Genezaret, Kana Galilejos ir pagalios Jeruzalem su 12-os metų Jezumi Bažnyčioje. Antras trečdalis, Velykų laike, primena mums kalną Tabor ir Goigotą, Garbingą Grabą ir Alyvų kalną, nuo kurio Viešpats užžengė į dangų. Sekminiu laikas prasideda nuo Atsiuntimo Dvasios Švenčiausios, su Jos veikme ir malonėmis ir baigiasi su antru Viešpaties atėjimu, kuri mums primena paskutinės nedėlios Evangelija. Bažnyčios metas yra išganymo metas; jis yra skiriamas ne svietškųjų dalykų aprūpinimui, bet sielos reikalų atlikimui. Dėlto Bažnyčia, metų bėgyje, skelbia mums mokslą Viešpaties Jezaus, Jo malones eikvoja, tikėjimą gaivina, nuodėmės neapykantą širdyse gimdo ir mės, nusidėjimus išpažinę, artinamės prie stalo Viešpaties, kur Kristus stojo valgiu mūsų, idant Joje būdami, prie Jo ir prigulėtum.

* * *

Žodis Adventas yra lotiniškas — *Adventus*, ir reiškia — atėjimas. Advento keturios savaitės yra paskirtos prisirengimui sutikti atėjimą išganytojo ant sveto. Keturių tukstančių metų laukė žmonės savo Atpirkėjo. Ukanotos ir trumpos Advento dienos, o ilgos naktys,

primena mums ilgus amžius stabmeldijos, kuri laikė tam-sybėje apsiaupus svietą. Apmirus nuo šalėlio ir baltu nuometu pridengta žemė, primena kentėjimą ir sielvartą Se-nojo Įstatymo Šventųjų laukiančių išganymo šviesos. — Bažnyčia, Advento laiku, taip-pat nusimarinimą skelbia. Mėlino dažo parėdai, Adventinėse apeigose, primena metavonę. Vestuvės ir šokiai yra draudžiami ir tie, kurie peržengia tą išakymą, užtraukia ant savęs Dievo bausmę: — “ir atmainysi, sako Viešpats per pranašą, jūs džiaugsmą į nuliudimą. (Amos VIII, 10”).

Advento laikas tam ypatingai yra skiriamas, kad parengti mūsų širdis prie atėjimo į jas Viešpaties Jezaus Švenčiausiamo Sakramente. Geri katalikai stengiasi Advenčio išpažintį atliliki. Jei laike gerai prisirengsime prie atėjimo į mūsų sielas, tai Jo antras atėjimas, apie kurį Evangelija mini, nebus baisus.

* * *

Mės visi tvirti Katolikai Rymo,
Laukdami Šventęs Dievo Užgimimo,

Prašykim, trokškim, kad tektusi gimi
Širdyse mūsų ir dūsią apimti.

Duokim Jam gryna savo širdyj vietą,
Niekinkim, meskim paklydusj svietą,

Nedorus norus iš širdžių varykim,
Atgailą tikrą už kaltes darykim.

Varginkim kūną, dūsią apveizdėkim,
Kūnu ir Krauju Jezaus papenėkim;

Prašykim Dvasios tegu mus pataiso,
Ir širdis jausmų dangiškų privaiso.

IŠ LIETUVOS.

Naujas laikraštis. Spalių 26 dieną išėjo 1 No lenkų laikraščio „Praca“ (Darbas). Laikraštis pavestas prekybos reikalams, bet rašo ir šiaip apie visa, kas svarbesnio pasaulio ir lenkų visuomenės gyvenime. Laikraštį veda p. Liudas Burčak-Abramavičius. Redaktoriumi pasiaro p. Alena Biriukovič. Laikraštis savaitinis: eisiaš kas pirmadienis. Redakcijos adresas: šv. Jurgio pros. № 4.

„Viltis“.

Vilkaviškis, Suv. gubernijoje Darbininkų Draugijos skyrius puikiai plėtojasi. Susirinkimuose apsčiai matosi žmonių. Tai rodo, jog ir mūsiškai jau supranta draugijų naudingumą. Malonu, kad žmonės į krikščioniškas draugijas metasi. Tai kun. Sekevičiaus nuopelnas, kurs ūmu laiku čia sudarė tokią draugiją — maža mokytus žmones į vienybę sutraukti. Padék Dieve! Šv. Kazimiero dr. metinių narių vis dauginasi. Prisirašė džiaugiasi, kad taip pigiai gauna naudingų knygelių pusiskaiti. Tai A. Kv...čio nuopelnas.

Grumstas.

„Viltis“.

Marijampolė (Suv. gubernijoje) 14 lapkričio bus čia artistų-mégėjų lietuvių vakaras, kame vaidjis „Meisteris ir gizelis“ 2-jų veiksmų Koženiovskio kam. Žinomieji Suvalkų smuikininkai pagrieš keletą muzikos dalykų. Dainuos choras. Vietų kainos pigios. Grynas pelnas — senelių prieglaudai. Pradžia 5 val.

S...as

Kolera Kaune jau benykstanti. Spalių 25 d. tebesergančių buvo tik 3, ir tai visi tikriausia pagys. Daugiau niekas nebesuserga kelinta jau diena.

„Viltis“.

IŠ KELIONĖS.

Važiavau iš Vilniaus gubernijos (Semeliškių miestelio) į Tilžę (Prūsuose). Ką bekeliaudamas mačiau ir girdėjau, tai visai čionai apsakysi.

Trakai (Vilniaus gubernija). Per tris dienas, būtent 7, 8 ir 9 rugsėjo s. st. čia buvo atlaidai—penkių šimtų metų sukaktuvės nuo to laiko, kai čia pastatyta bažnyčia ir atvežtas Šv. Paneles paveikslas, pagarsėjęs stebūklais. Žmonių susirinko labai daug. Rugsėjo 8 d. atėjo procesijos iš Vievio. Kazokiškio ir Semeliškių. Per atlaidus daugiausia susirinko sodiečių, lietuvių. (Žinoma, negalima pavadinti ir kitų lenkų, nes čionykščiai „paliokai“, išskiriant baltarusius, yra ne kas kita, tik lenkiškai šnekantieji lietuvių).

Visos procesijos, net ir Semeliškių (!), pasveikinta tik lenkiškai.

500 metų sukaktuvė paminėjimui atmušta daugybė pigesnių ir brangesnių Trakų Šv. P. Marijos paveikslų. Bet paveikslai tik lenkiškais parašais. Bažnyčioje pamokslai vienok sakyta ir lietuviškai.

Gal indomu ir smalsu būtų žinoti, ką apie lietuvių atgijimą kalba ir mano vietiniai lenkiškai šnekantieji lietuvių, arba, kaip čia vadina „paliokai“?

Taigi tie, kurių nepasiekė endekų kurstymas, kuriems neteko skaityti „Dziennikų,“ „Zorzą“ ir „Przyjaźnicię,“ tvirtai tiki, kad Lietuva atgis ir jų, „paliokų,“ vaikai, ainiai išmoks ir kalbės lietuviškai, nes, anot jų, Jogaila, girdi, pasakės: „Wiara moja (poganska) zginie — a język litewski) niech słynie,“ kam „paliokai“ labai tiki.

Tie, kurių nepasiekė endekų nesamonės, paliko lietuvių kalbos neapykantoj, neskaito lietuvių prastesniais už save, mena, kad jų, „paliokų,“ protėviai kalbėjo lietuviškai; apie senovės Lietuvą kalba su didžia pagarba; giriasi ir gérisi, kad jų protėviai, lietuviai-milžinai, galėjo ir mokėjo pastatyti tokią tvirtovę, kurios sienos čia-pat po 2jų akimis dar ir šiandien tebestovi. „Litvini stavili, žeby stalo, teraz (ludzie) stawią, bu blyszezało... Litva bęzie, jak bęziała“¹⁾ — tai vis vietinių paliokų pasakymai.

Gaila, kad ligšiol nepraskynė čia sau tako laikraštis „Litwa;“ daug naudos jis padarytų, daug sugrąžintų Lietuvai ištautėjusių vaikelių....

Vietinėj triklesėj miesto mokykloj tikėjimo lietuviškai šiemet mokosi septyni mokiniai.

Vilkaviškio miestas (Suv. gubernija). Toliau keliaudamas keletą dienų prabuvau Vilkaviškio apygardoj pas pajstamus. Vilkaviškis — tai jau tikrai yra „mūsų miestas,“ viskas čia kvepia lietuviyste, žmonių, nelietuviai kalbančių, turbūt, visai néra. Ant sankrovū iškabos beveik visur rašyto lietuviškai (šeale rusiško). Geri čia žmonės: šnekus, malonus; ypač man patiko seneliai. Jaunikaičio akis daug čia gali pastebeti gražių mergelių, kokių kur kitur sunku pamatyti.

Mieste gyvena Dr. Kudirkas, intekmingas žmogus ir labai žmonių giriamas.

Paežeriai. Per šv. Mykolo atlaidus atsilankiau Paežeriųose (9 varstai nuo Vilkaviškio). Čia mažame kaimelyje, kapinėse stovi nedidelė medžio koplytėlė. Kapinės gražiai aptvertos. Ant paminklų parašai visur lietuviški, tik ant pačios koplytėlės nuo senovės padėta s sekantis parašas:

„Ju Bilejuszowi Roku stawioni kapli Anno 1827“²⁾. Šiose kapinėse palaidoti a. a. Dr Vineo Kudirkos tévai.

Vilkaviškio stotis. Toliau iš Vilkaviškio miesto automobiliu važiavau į Vilkaviškio stotį. Gera važiuoti automobiliu, tik bloga, kad lietuviškai susikalbēti negalima (!), o bilietai vien tik su lenkiškais (greta rusiško) parašais. Išėdės wagonan, išsišnekėjau su vienu rusu Černigovo gubernijos, grįstančiu iš Amerikos.

1 metus ir 8 mėnesius nebuvo pirtyj — sako tarp koko man jisai.

— Kodel? — paklausiau.

— Kad brangios Amerikoj pirtis, — atsako, — reikia užmokėti 50 centų.

Tai kur nepaprastas žmogaus taupumas!

Aitkunai (Prūsuose). Čia-jau ,pervažiavus Prūsij

1) Lietuviai statė, kad stovėtų, dabar statoma, kad žvilgėtų.... Lietuve bus, kaip ir buvus.

2) Jubiléjaus metais statyta. 1827 m.

“Salt.”

su Rusija sieną, stovi Aitkūnų miestelis. Gražu, dailu ir švaru. Čia yra žinoma lietuviams, kurie éjo Amerikos, pirtis, kur daktarai kiekvieną išeivį apžiūri ir nutaria, ar galima jį leisti Amerikos, ar ne. Netoli pirties yra "pi-gios" nakvynés išeiviams, kurie lieka gydyties. Gydosieji dažnai po kelias savaites, daktarui brangiai užmoka, vargo-skurdo mato ligi ausų.

Toliau atsiéjo kalbéties su grjžtančiais iš Amerikos. Pasirodo, kad laikai Amerikoje nepergeriaus.

Tilzé. Antgalio pagalios pasekiu ir Tilzé. Miestas, žinoma, gražus, švarus, kaip ir kiti Prūsų miestai. Lietuviškai susikalbēti galma, beveik kiekvienoje sankrovoje yra suprantantis lietuviškai. Ant sankrovų iškabų yra daug ir lietuviškų parašų. Net ir patys vokiečiai deda lietuviškus parašus.

Čionykščiai lietuvių tautiškame susipratime ligšiol žemai stovi, ligšiol dar snaudžia, bet nér abejonés, kad ne šiandien, tai rytoj, o subrus-pakils. Smarkiai čia žadina lietuvius iš miego p. J. Vanagaitis, "Birutés" redaktorius. Bet vargas, kad ligšiol nérā jam geru padėjėjų.

Sutikau Prūsuose daugybę darbininkų iš Didžiosios Lietuvos, daugiausia Suvalkų ir Kauno gub.

Ištvirkę jie, pasileidę, girtuokliauja ir vargą varsta. Dauguma jų jau noriai grjžtų namo, bet dėl šiokių, tai tokų priežasčių negali. Nevienas begirtuokliaudamas, bepaleistuvaudamas ir galą gauna.

Tai tokios žinios iš mano kelionės.

LIETUVIAI RUSIOJE.

Čudovas, Naug. gub.

Pereitą vasarą lankydamas Rusiją, visai netikėtai atradau susispėti lietuvių gana didelę kuopelę Naugarado gubernijoje, Čudovo miesteliukyje. Ne Gedimino, Algirdo, Vytauto laikais jų jų čion atsibastyta, kada mūsų kariūmenė pasiekdavo pačią Rusijos širdį, bet atsivalgius Lietuvos skanios ir sočios duonelės, ateina jų jų šiandien ieškotų čion lengvesnės.

Kas jiems čionai pravedė kelią, kurie pirmutiniai čion atkeliaavo, negaléjau patirti iš dabar čion esančių lietuvių; antra, nebuvu man nei laiko giliau užsiimti šiuo klausimu. Kiek pagirdau — pranešu.

Lietuvių čionai esama apie pusantro šimto, daugiausia iš Kauno ir Vilniaus gubernijų.*)

Visi jie dirba Franko rusiškos draugijos cemento dirbtuvėj. Uždarbis neperdidžiausias; vis delto matyt jie čionai pelno geriau, nekaip namie, nes kasmet Čudovo dirbtuvė susilaukia vis naujų iš Lietuvos darbininkų.

Dirba jie gerai; paprastai lietuvių pasirodo svetur geresių darbininkai, nekaip namie, jeigu nori kiek-tiek susitaupyti; esą blaivūs ir kur-kas geriau elgasis už vietinius savo bendradarbius, delto čionai labai pageidaujami.

*) Tai per ištisus metus. Vasarą pranešė mums Naugado kariūmenės kapelionas kun. Ustinavičius, nelietuvis, esą čia lietuvių lig 700 (?).

Red.

Visgi delto vargingas čion gyvenimas; bet ketindami susitaupius keletą rublių grjžti, susimažinus darbui, tévynen, kantrai perkenčia ir nevisados tinkamus kambarius, ir neužtektiną valgį, ir darbo jungą. Džiaugiasi timtaučiai stipriais Lietuvos vyrais, vis delto mums skaudu matyti blaškantis savo jégas svetur, kada pas mus jau kasdien darbininkai darosi brangesni.

Dvasiškais reikalais ikišiol neturėdavo kur kreipties, nes čion néra katalikų Bažnyčios; artimiausis jiems buvo Peterburge, už 100 su viršum varstų. Lietuvis kuni-gas čia būtinai esąs reikalingas. Vienok likus dirbtuvės direktoriūm visų geriamam ir dātug pasitarnavusiam lietuviams ponui J. Vasiliauskui, jau antri metai, kaip dalykai virto kuogeriausiai. Jisai, giliai užjautęs reikalingumą dvasiškos paguodos darbininkui svetur, pats savo lėšomis itaisė tikrai puikią k oplycią. O jojo žmona itaisė altoriūje brangų paveikslą ir pati prisiuvo bažnytinių rūbų. Netik minėtieji darbininkai, bet ir kuopelė ten esančių kitų katalikų labai yra p. Vasiliaučku patenkinti, nes gali ant vienos atlikti savo dvasiškus reikalus.

Kuriog ant vienos teisybė čion néra, bet gerb. p. Vasiliauskis per šventes, ypač per didesnišias, vél gi savo lėšomis parsigabena kunigą iš Peterburgo, arba iš kitur.

Lietuvių darbininkai patenkinti ypač tuo, kad jis visados stengiasi gauti kunigą, kalbantį lietuviškai. Tuo tarpu, kada aš ten buvau, lietuvis-kunigas buvo atvykęs atlaikyti pamaldą. Jauteisi žmogus, kaip namie. Per pamaldas giedojo žmonės lietuviškai šv. giesmes, ražančių ir k. Patenkinimo jausmas spindėjo ir ant darbininkų veidų. „Kaip malonu, kaip gražu!“ gerėjosi lietuvių po pamaldą: „taip, kaip ir pas mus Žemaičiuose“!

P. Vasiliauskis nepasitenkindamas tuo, užmanė pastatyti čion bažnytélę. Susidarė jau tam tikras komitetas pasistengta jau gauti valdžios leidimas, renkama ankos, — reikia tikėties, kad nenuilstas prakilnus darbinikas į trumpą laiką ir tai įvyks. Lai jam sekasi jojo geri darbai!

Lietuvių apšvietimas neina. Laikraščių, knygų neturi ir neskaito, ypač, kad jų jų dalis žiemą grjsta Lietuvon. Tautišką dvasią ir kalbą prilaiko kas vasarą naujai atvykusieji iš Lietuvos. Pažinau vieną šeimyną, kurios vaikai jau nebemoka lietuviškai. Skundési tévas, gailédamas tokio atsitikimo; nebegalis, girdi, dabar priversti, kad vaikai mokytysi lietuvių kalbos. Ta dalykai reiketų taipogi atminti; būtų gerai, kad kas artimiausius lietuvius surištų juos į draugiją tautiškai dvasiai pri laikyti ir apšvietimui platinti.

Pr. Jonaitis.
"Viltis."

Jinai. — Ar tamsta turi kokį garsų pratévi?

Jisai. — O taip, vienas buvo net žinomas visame pasaulyje admirolas.

Jinai. (žingedingai). — Meldžiamasis! kaip jis vadinosi?

Jisai. — Nojus.

Katalikiškos žinios.

Mgr. Sbaretti šelpia Kanados rusinų.

Pabaigoje Kanados bažnyčios visutiniojo susirinkimo, kursai neseniai pasibaigė Quebec'e, apaštališkas delegatas Mgr. Sbaretti gavo dovaną vieną tukstantį dolerių. Delegatas tuojuo tuos pinigus atidave St. Bonifacio antvyskupui Langevin'ui, idant išdalintu juos Kanados katalikų rusinų reikalams. Kanados vyskupai yra labai užinteresuoti rusinai ir, kaip spėjama, yra susitarę sumesti jiems po tukstantį dolerių kasmet per 10 metų (1910—1920.)

Kanados vyskupas suparaližuotas.

Prieš pat pabaigsiant Kanados bažnyčios susirinkimą gerbiamas vyskupas A. A. Blais (Rimouski vyskupas) tapo iš dalies trenktas paralyžiaus. Tai vienas gabaujų ir švenčiausiuju Kanados vyskupų. Yra viltis, kad netrukus pasitaisys.

Naujos pinklės katalikams Prancuzijoje.

Prancuzijos parlamento taip vadinamojo **bloc'o** (susidraugimas socialistų, radikalų ir kitokių bažnyčios priesininkų) nauju uždaviniu bus didesnis suvažiamas katalikų bažnyčios. Dabar einasi apie visišką katalikiškų mokyklų panaikinimą ir paėmimą visų Prancuzijos mokyklų į vyresnymbės monopolij. Dabartinė Prancuzijos valdžia yra rankose ateistų (bedievių), kurie tikėjimo nekenčia. Bedieviai neužkenčia tokią mokyklą, kuriuoje liepama taip gyvent, kad žmogus galėtų po mirties jėti į dangų.

Taip rašo p. Arthuras Loth Paryžiaus laikraštyje "Univers." Rašytojas pataria katalikams atsiminti "bloc'o" pastangas ir ateinančiuose rinkimuose pasirūpinti išrinkti katalikus parlamento atstovais.

Šv. Vincento a Paulo Draugijos Auksinis Jubilėjus.

Mieste New Orleans draugija šv. Vincento a Paulo apvalkščiojo savo auksinį jubiléjų. Isteigė ją tenai William Blair Lancester. Buvo jisai atsivertęs į katalikų tikėjimą ir savo gyvenimo uždaviniuapsirinko platinimą viršui paminėtosios draugijos, apie kurią sužinojo nuo Ozanam'o mokinį.

Motina (besiruošdama apie pečių), klausia sunaus:

— Ar šiandien vištasis pagirdei?

Sunus. — Nepagirdžiau.

Motina. — O vakar ar pagirdei?

Sunus. — Ne, nepagirdžiau.

Motina. — Gi užvakar ar pagirdei?

Sunus. — Ne-e-e-e!

Motina. — Tai vištasis tebera negerasios!

Sunus. — Tėtis man sakė, kad ryto bus lietaus — tadai ir vištasis galės atsigerti.

Jojosa.

IS LIETUVIŠKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

WILKES-BARRE, PA.

Ménasis atgal priemiestyje Georgetown du vaikučiu, bežaisdamu šunų budoje, uždegé aplink save šiaudus, užsidegė drapanukes ir abudu taip apsvilo, kad vienas ant rytojaus, o antras į kelintą dieną persiskyrė su šiuo pasauly. Abudu numirė sunkiausiose kančiose. Tasai atsistikimas galėjo pamokyti lietuves motinas prižiurėti gėriau savo vaikelius. Bet ne! Spalinio 6 d. Motiejaus Koncēvičiaus mergaitė, 6 metų amžiaus, motinos akyse užsi-degė savo drapanėles. Jinai taip apsidegino, kad numirė ligonbutyje, vos viena naktį tepagyvenus. Gaila mergaitės!

Šiaip apie mus tyku. Darbas apie naują bažnyčią eina gan sparčiai: sklepas beveik baigiamas muryti. Ateinantį rudenį (už metų) Wilkes-Barre'iu lietuviai galės džiaugties nauja, didele murine bažnyčia.

Nuo ne seno laiko musų miesto viršaitis (majoras) įvedė neblogą paprotį: girtuoklėliai, ką neturi kuo užsimokėti pabaudos yra verčiami dirbt ant gatvių. Jų jau nemaitina dykai kalėjime, kaip seniau.

Du—us.

NEM BRITAIN, CONN.

New Britain'e, Conn., lietuvių šeimynų yra 326; vakių iki 16 metų — 347, mergaičių iki 16 metų — 362, vienstyrių vyrių — 374; mergų — 132; našlių — 7, gyvanašlių (moterų, kurių vyrai yra apleidę) — 3. Viso vyriškos lyties 1047 asmenis, moteriškosios — 830. Tat viso lietuvių New Britain'e yra 1877. Jie visi yra krykštyti katalikais ir paeina iš Kauno, Suvalkų ir Vilniaus gub.; keletas yra iš Kuršo ir Gardino gub.

Prie lietuvių reikia dar priskaityti apie 200 protestonų, atėjusių iš Suvalkų, Kauno gub. ir Vokietijos (rytu Prusų). Lietuviškojo gaivalo, tokiu budu, atsiras musų vietelėje 2077 dušios.

Cionykščiai Prusų lietuvių labai suvokietėję ir prie jokių lietuviškų organizacijų nepriklauso. Lietuvių tau-ta negali turėti iš jų jokios vilties.

Turinčių nuosavybes yra 48 žmonės; prie to tris turi farmas. Lietuviškų smuklių 4; laikosi karališkai. Lietuvių smuklininkai tikri aristokratai: parduoda laivakortes, maino pinigus ir turi svarbias nuosavybes. Vieno jų turtas yra yra miesto vyriausybės apkainuotas 40 tukst. dolerių. Kitų penkių nuosavybės yra apkainuotos daugiau, kaip 10 tukst. dol. paskyrium. Visų New Britain'o lietuvių nuosavybė siekia arti milijono (? Red.) dolerių. Skolos (mortgage) ant to visko gal yra pusė tiek.

Pardavinėtojų valgomųjų daiktų 5, vežėjas (ekspresmonas) 1, siuvėjas 1, kurpius 1, vaištininkas (aptiekėjas) 1, teismo vertėjas (lietuviams, lenkams ir slavokams) 1, gydytojas 1, knygų, popierios, pašelių ir jų tata panašių daiktų pardavinėtojas 1.

Turime bažnyčią, mokyklą ir kleboniją. Be to, parapijai priklauso brangus sklypas žemės busimai bažnyčiai

ir namai, kurie neša mėnesinės randas 482 (48 dolerius ? Red.).

Bažnytinės nuosavybės vertybė 25 tukst. dolerių. Skolų nėra.

Mokinių mokykloje 85, mokytojų — 2.

Pašalpių draugijų 6. Jų turtas apie 10,000 dol. Be to, randasi 4 kuopos didesnių organizacijų.

Kun. J. Žebris.

K. Baikauskas, vienas sąnarių komiteto suskaityti žmonės.

BROOKLYN, N. Y.

Kuomet musų miesto pakraščiai jau seniai turėjo savas lietuviškas parapijas, mes — miesto vidurys — parapijos teisių susilaikėme tik dabar. Turime ir savo kleboną, kun. A. Kuodį, ir 800 dol. izde — bet neturime dar savos bažnyčios. Pamaldas laikome šv. Onos pobažnytiniam skelepe. Mums dabar visko reikia: pinigų, gero noro ir tt. Bet atsidėdami ant dosnumo parapijonų, kurie ligsiol snaudė, o dabar tartum pabudinti iš miego dairosi, bet ir už darbo griebiasi.

Turime vargonininką p. J. Šmitauskį. Jisai sutaisė chorą iš mažų vaikų. Jie trumpu laiku gerai pasimokino ir dabar neblogai nugieda bažnyčioje.

Tas pats p. Šmitauskas užvedė vakarinus kursus vyrams ir merginoms. Mokina rašyti ir skaityti. Merginų lanko mokyklą 23. Mokina 3 dienas į savaitę už vieną dolerį mėnesiui. Merginos nelabai myli mokyklą, sako: gerai mokėti, bet mokyties gėda!....

Oras pas šiltas ir sausas. Ruduo gražus: šalnų ir lieaus mažai, sniego dar nematėme.

Turime draugiją iš kelių šimtų asmenų. Nariai turi įnešę po 5 dol. (bene bus tai kooperativiškoji arba vartotojų draugija — ? Red.). Draugija jau gyvuoja antri metai. Kaip jai einasi, nežinau, bet dirba joje 6 darbininkai ir ima geras algas. Duok Dieve, kad daugiau turetume tokią draugiją!

Dar vienas atsitikimas. P. Borisov (iš New Yorko) turėjo čia banką, kurioje šeimininkavo drauge su p. Žvirbliu. Žmonės déjo į banką savo sutaupus pinigus ir per ją siuntinėjo pinigus į Lietuvą. Bet štai bankas pasigena kelių dešimčių dolerių. P. Žvirblis mėgino išspruki šalin, bet čia čiupt! už apykaklės ir sodina vargšą į gardelį iki teismui. Oi, negerai!

Parapijonas

— Šitame mieste yra seminarija. Mokina pasauliniai kumigai. Teologijos kursų — keturi. Mokestis metams \$300. Užlaikymas švarus, maistas geras, kaip retai kur pamatyti panašiose įstaigose. Vasarą taipjau mokiniai praleidžia drauge, tiktais ne mieste, bet kaime, arti jūrių, kur kasdien gali maudyties; lekejų vasaros metu nebuva. Tai-gi vasarą iš teisybės gali mokiniai pasilsėti, grynu oru ir maudynėmis atgauti sveikatą. Lietuvių tiktais vienas tėra: Silvestras Remeika, iš Kauno gubernijos. S. Remeika užbaigs seminariją ir bus šventintas į kunigus špavasari, gegužio mėnesyje.

— Lapkričio 6 d., pusiau trečios valandos ryto šv. Jono seminariją atlankė ugnelė. Musų tautietis savo kaili

vos spėjo išgelbėti, bet daiktų vertės \$50 sutirpo ugnyje. Rotshildui tai būtų ne pinigas, bet kaip mokiniui, tai ir labai—labai atsijaučia.... Šiaipjau gaisras didesnės namų dalies nespėjo suvaldyti, tai-gi ir mokslas nepertraukta.

Reporteris.

MONTREAL, CANADA.

Didelę pagalbą visuomenei duoda vienuolės, o visuomenė juju užlaikymo veik nei atjaučia, nes dažnai jos užsilaiko iš savo dalies, iš savo darbo, arba iš aukų; pagalios nedaug jos ir reikalauja sau. O nauda neišpasakyta! Štai ir musų mieste jos užlaiko pamišelių prieiglaudą. Jos aptriūsia šitūs neišgydomus ligonių. Mačiau toje prieiglaudoje ligonių, į kuriuos nesmagu nei žiurėti: kiti net užkrėsti gali, bet jos—vienuolės—tam pasišventusios.... nieko nebijo, jos juk tam atsidavusios.

Nebylų prieiglaudoje — kaip įstabu prisiriūrėti, kaip ligoniai suskirstyti į skyrius, kur vienus mokina balso organus lavinti, kitus išmokina kelius žodžius ištarti, o štai jau po penkių, septynių metų darbo jau kiti ir supranta šneką ir atsako. Tiesa, šneka nėra aiški, balsas lyg laukinis, bet.... šneka. Ne visi išmoksta šnekėti. Kifi taip ir pasilieka nebyliais, bet tokius išnokina skaičyt, išmokina ženklaus poteriautis, išmokina pirštais ore rašyti. Dėl tokių yra kunigai, kurie išmoksta ženkly kalbą ir ore litaras pirštu lankstymais išreikštis. Toki kunigai klauso išpažinties ir sako pamokslus šitokia įdomia "kalba." Suaugusieji ir pramokusieji gali tenai pasilikti ir uždirbtį skatiką, nes sykiu mokina amatų, skyriai: kurpių, siuvėjų, knygu apdarymo, spaustuvė ir tt.

Apvaizdos Sesers užlaiko mergaitėms augštėsių mokyklą. Suteikiama čia mokslas kaip ir kad universitetuose. Pačiame novicijate, kur priengiama sesers-professorės, yra tyčia mokytojų vienuolių: juju darbais, piešiniais, ir paveikslais negalima atsigerėti. Tai tikros artistės! Bet kai-kuriems tai tik "airė" ar "prancūzė davatka".... Kodėl? Ugi kad.... vienuolynė gyvena! — Daug galima sunaudoti iš atlankymo šv. Juozapo, Saldžiausios Širdies, Brangiausiojo Jezaus Kraujo seserų, bet labiausiai sujudina atlankymas senų pavargelių prieiglaudos. Apie du šimtu tokių elgetų surankiuojusios priglaudė Elgėtū Sesėtės. Josios pačios, kaip matyti iš drabužių ir baldų, skurdą kenčia. Jos didelio mokslo neturi, bet tur didelę širdį: didelį pasišventimą dėl artimojo, dar didesnę meilę dėl V. Dievo. Kasdien jos išleidžia dvi iš savo būrio, kurios eina, tiesiok sakant, elgetauti. Viešbučiuose, prie didesnių įstaigų gauna valgių likučius, juos atsildžiusios pavalygdina vargšius, tai-gi likučių likučiais save maitina.... Gerai jei tų likučių yra, o jei ne, tai ir taip turi būt gerai.... Ant savo likimo anaiptol nesiskundžia. Pagalios ištodamos vienuolynan, jos žino, kas jąsias laukia.

Maloun tai vis lankytį, matyti senukų nušvitusius veidus, matant tiek jaunuju juosius atlankant ir užjaučiant! Malonu dar matyti savo laimės išsižadėjuses asmenis, kurios ir save ir savo laimę atiduoda artimui, bet kaip širdį suspaudė atsiminus "Tėvynės" rašytojo debeltės paniekiniamas!.... Tie žodžiai "airišė—davatka"

skambėjo man ausyse, kad aš užbaigiau savo atlankymą. Toks neatjautims, panieka,—tai skandžiau negu badas....

Reporteris.

SCRANTON, PA.

Teisėjas Newcomb išdavė ištarmę prieitą savaitę, kad vietinė šv. Juozapo lietuvių bažnyčia sulyg didesnės parapijonų dalies nori turi buti parašyta ant vyskupo Hoban'o, kaip bažnytinės nuosavybės globėjo. Smulkmeno, tilps kitame "Draugo" numeryje.

DURYEA, PA.

Darbai pagerėjo. Bažnytėlė pamaži kila augštyn. Jau už sklepo išmūrijimą užmokėta 1000 dol.

S. L. R. K. A. kasierius, p. Gabrys Laibinis, kursai buvo labai sunkiai susirges, jau pradeda taisyties.

MASPETH, N. Y.

Nedėldienyje, lapkr. 7 d., svetainėjė, num. 174 Perry Ave., atsiliko prakalbos naujai steigiamojo lietuvių piliečių (citizens) klubo. Žmonių susirinko neperdaug, nes prakalbos nebuvvo plačiai pagarsintos. Kalbėtoju buvo p. Krušinskas iš Brooklyno. Jisai plačiai aiškino apie politiką, kaip Amerikos, taip ir Lietuvos, apie apšvietos naują ir tt., — už ką mastpethiečiai ištaria p. Krušinskui nūširdū ačiu. Taip-pat kalbėjo vietiniai draugai: pp. Kulis, Razminas, Navickas ir Milleris. P. Navickas sumanė išteigtį knygyną Maspetho lietuvių naudai ir tam tikslui paaukojo 25 dol., o p. Milleris pažadėjo padirbtį indaujā (sėpą) knygoms sudėti. Knygos bus piliečių klubo globoje.

Sąnarys.

ROCHESTER, N. Y.

Miestas Rochester guli ant didžiosios geležinkelio New York Central linijos (iš New Yorko į Chicago). Per miestą eina Erie kanalas, ir vasarą čia nemažas judėjimas prie kanalo dokų. Netoli daug vasarnamių pagal Ontario ezerą, kur daugelis žmonių praleidžia vasaros karštias dienas. Darbininkams ir-gi yra keletas vietų, kuriose jie gali atsikvępti tyru oru. Pačiame mieste gan puiki tvarka; gatvės daugiausiai išklotos plytomis arba išlietos cementu. Yra dar miesto maudyklos, kur galima nusiprausti kas savaitę be jokio užmokesčio.

Darbai eina vidutiniškai, bet ant žiemos pasidaugina darbininkai, nes atvažiuoja nuo farmų, tai ir darbas gauti nelengva. Siuvėjai čia niekados nerugoja, nes jiems viados darbo užtektinai.

Lietuvių iš seniau apsigyvenusių čia nedaug; kone visi atvažiavę pirm 5—6 metų. Apie dešimtį metų atgal lietuvių apie Rochesterj beveik nieko nei nežinojo, o dabar bus jų šitame mieste 1000 suviršum. Lietuvių šv. Jurgio parapija turi lotus puikioje vietoje ir netrukus statyti sau bažnyčią. Yra kelios pašalpinės draugijos, kuopa S. L. A., kuopa S. L. R. K. A. ir socialistų kuopelė.

Yra tris lietuviškos smuklės. Daugumas lietuvių turi savus namus. Reikėtų čia dar lietuvių mésininko ir duonos kepėjo, sektuosi jiems neblogai.

Oras tuo tarpu atšalo; jau ir pasnigo traputi. Laukiame žiemos, kuri čia kasmet buva gan smarki.

Dailydė.

PASIKĖSINIMAS ANT LORDO MINTO.

Lapkričio 13 d. Ahmedabande buvo antru sykiu pasikėsinta ant Indijos vice-karaliaus, lordo Minto, gyvybės. Kuomet lordas važiavo su savo žmona miesto gatvėmis, tapo pamestos po karieta dvi bombos. Vieną juų nustumė šalin su savo šoble dragunų seržantas, ką jojo šalia karietas; antroji pataikė į leitenantą, kursai laikė parasoną ant ponios Minto, ir nupuolė žemyn, bet nesprogo.

Kitoje gatvėje buvo mesta po karieta trečioji bomba; pakėlė ją nekaltas žmogus, norėdamas pažiurėti, kas tai yra, — tuo tarpu bomba sprogo ir užmušė žmogelį.

BAISI ŠVENTVAGYSTĖ.

Čenstochove, Lenkijoje, nežinomi piktadariai apiplėsė stebuklingą Dievo Motinos paveikslą, kurį visi katalikai garbina ir kuris sunkiose dienose Lenkų tautą išgelbėjo nuo prapulties. Piktadariai išveržė į koplyčią per langą nuėmė nuo paveiksllo visas auksines, sidabrines ir deimantinės aukas, ir išnyko niekeno neklodyti. Nuostoli apskaitoma milijonais rublių. Pats paveikslas liko nejudintas. Policia iš apielinkės ir Varšavos stropiai nori susekti piktadarių pėdas, bet ligšiol be pasekmės.

J U O K A I .

A ir B.

- A. — Kas tau yra, ar dantį sopa?
- B. — Sopa, oi sopa!....
- A. — Man kaip dantį sopa, tai pasibučiuoju su pačia — man ir nustoja.
- B. — Susimildamas, pasakyk, kur gyveni!

Jojos.

— Tėti, kas yra libretto?

— Libretto, suneli, yra prieglauda pasenusiem juokams.

"Detroit Saturday Night."

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRAŠTIS
PAŠVESTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS

Eina kas savaite iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mene-

siams 50 centu. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Iki kol pinigus, rankraščius ir korespondencijas
reikia siusti pas:

Rev. V. Vizgirda,
190 S. Meade St. Wilkes-Barre, Pa.

"D R A U G A S"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

REDAKCIJOS PASTABOS.

"Liet." nori, kad laikraščių redaktorių ir leidėjų susivažiavimas atsiliktų Chicagoje tuo pačiu laiku, kaip tenai bus laikomi S. L. A. ir T. M. D. seimai. "Lietuvos" leidėjui A. Olševskui vistiek, kur susivažiavimas atsiliks, bet jisai norėtų jį atidėti iki vasarai, kad galima butų sykiu su susivažiavimu paimti kaip ir atlaidą—pasiilsėti nors truputėli nuo žiemos darbo.

Kalbant apie vietą, mums rodo, kad New York vis yra parankesnis už Chicago. Chicagiečiams vis lengviau atkeliauti į New Yorką, nekaip bostoniečiams, pittsburghiečiams ir rytinės Pennsylvanijos atstovams nuvažiuoti į Chicago, o seimai vieton susivažiavimą palengvinti galėtų dar jam užkenkti. Bet su sumanymu atidėti susivažiavimą iki vasarai reikia sutikti kad ir dėl vienintelės priežasties, jog kuo daugiau laiko prisirengti, tuo svarbesnių rezultatų reikia tikties iš susivažiavimo. Pasirodo, kad šitu sumanymu tapo užinteresuota ir platesnioji visuomenė — skaitytojai. Štai ką rašo mums vienas musų skaitytojas:

"Mano nuomone, redaktorių susivažiavimui reikėtų apsvarstyti budus palengvinimo skaitytojams laikraščių skaitymo. Reikia, kad laikraščiuose nebūtų vartojamos svetimos raidės miestų, vietų ir pravaržių paženklinimui, bet vien tik lietuviškos. Dabar daugeliis skaitytojų nežino, kaip ištarti angliskai parašytą vardą, per ką neretai klysta.

Be to, reikia, kad svetimi žodžiai butų paaiki-nami, idant skaitytojas aiškiai suprastų, ką jisai skai-to. Tuomet ir skaitytojų skaitlius dikėjai pasidaugin-tų.

Su pagarbą etc."

Kiek mums žinoma, tai pirmutinis atsiliepimas apie susivažiavimą prasto, mažai mokyto laikraščių émėjo. Per jo lupas kalba tukstančiai panašių į jį Amerikos lietuvių. Jie norėtų imti ir skaityti laikraščius, bet mažai juos te-supranta. Jie reikalauja, kad laikraščių turinys butų labiau suprantamas, daugiau prieinamas prastuojiams. Su-sivažiavimui priderėtų rimtai apsvarstyti šitą klausimą.

Yra tai tik vienas balsas. Išgirsime jų ne vieną iš skaitytojų pusės. Ar tai ne paraginiams, kad susivažiavimas butų atidėtas iki vasarai?

Mums tapo prisiūsti rezultatai balsavimo į Raštininkų Fondo valdybą. Balsavo viso 38 asmenų. Išrinkti: V. S. Jokubynas, iš So. Boston, pirmininkas; V. Černiauskas, iš Springfield, Ill., padėjėjų; P. Sinkevičius, iš Brooklyn, N. Y., sekretorium; V. Balčiunas, iš Shenandoah, Pa., izdininkas; J. Baniulis, iš Brooklyn, N. Y., J. O. Širvydas, iš tenpat, ir Ignas Rudminas, iš Shenandoah, Pa., literatiškojo komiteto nariai.

Išrinktieji turi duoti žinią, jog apsiima užimti pa-skirtas vietas, iki 27 d. lapkričio. Nedavimas žinios iki tai dienai bus paskaitytas atsisakymu nuo vietas.

Mums neaišku keletas dalykelių. Pav., du kandidatu į pirmininkus, Jokubynas ir Černiauskas, gavo po 8 bal-sus. Pirmininku tapo apskelbtas Jokubynas, Černiauskas jo padėjėju. Dėlko neadvernai? Juk abudu stovi ant lygaus laipsnio. Dėlko neduota balsuoti išnaujo ant abiejų kandidatų? Balsavimo įstatymai to reikalautų. Bet regimai Sinkevičius nusileido prieš Jokubyną, nes abudu yra balsavimo tvarkymo komisijos nariai.

Ir vėl: valdyba išrinkta — ir reikia dar jos narių klausti, ar apsiima pildyti savo priedermes! Kas tai: valdyba buvo renkama be kandidatų žinios ir noro? Jeigu taip, tai kam buvo reikalinga visa komedija, kam reikėjo vesti rinkimus, jei išrinktasis turi teisę atsisakyti nuo suteiktosios jam vietas? Jegu balsavimai atsiliko su kandidatų žinia ir pritarimu, tai kam dar išrinktųjų klausti, ar apsiima užimti paskirtas jiems vietas?

Iš šito pavyzdėlio matyti, kad mes neesame dar apspažinę pilnai su demokratizmo pamatais.

Teta "Žvaigždė" ir dėdė "Katalikas" vis dar ne-nustoja ieškojė priekabių prie "Draugo". Štai "Žv-ei" nepatiko, kad musų bendradarbis, p. Jonelis, paminėjo truputėli apie "Ž-ęs" netaktingumą buvusiuose pernai ergeliuose Susivienijime, — ir jinai gązdina p. Joneli psychijatrais, o "Draugo" redakejai paklauso po akių "Milukijadą."

"Katalikas"-gi piktinasi iš to, kad musų laikraštyje tapo paminėtas "Dagis": su "šlamštu," girdi draugaujamės!!!

Jeigu "Milukijada" ir "Dagis" yra niekiausi nie-kai, šlamstai, neverti minėjimo rimtame laikraštyje,

tai dėlko teta užsispurus garsina pirmą šlamštą, o dėdė — antrajį?... "Draugas" juk neprižadėjo savo vyresniems giminiečiams užmokėti už šlamštų garsinimą!

POLITIŠKA PERŽVALGA.

Kunigaikščio Ito užmušimas, rodosi turės didelę įtaką ant Tolimųjų Rytų. Ito Japonijai buvo labai reikalingas, nes Korėjos reikalai da liko neužbaigtini, o vargai atsiras kitas į jo vietą, kurs su tokiu sistematiskumu ir "šilkiniu" stiprumu mokėtų dildyti Korėjos autonomiją. Mažas netaktiskumas iš Japonijos pusės, gali sukelti Korėjoje maištą ant visos linijos, o jam pakilus Rusija vargai sėdės rankas sudėjus. Bent gi jau dabar Vokietijoje yra garsinama apie perkėlimą 2 korpusų nuo Prusų ruožiaus į Tolimus Rytus. Japonijoje taipgi apsireiškia karštligės ženklai, lygiai kaip prieš karę 1904 m. Bet šiandien, kada Mandžiurija jau sunėutralizuota, kitoms viešpatijoms, lengviaus bus įsikišt i reikalus Rusijos ir Japonijos ir sustabdyti karę.

Vokietija labai ēsant užganėdinta karštu priėmimu, kokį sutaisė Amerika jos laivynui paskutinėje parodoje New York'e. Admirolas Von Koester, sugrįžęs į Berliną, išreiškė augštą pagyrimą reprezentantams Amerikos spaudos. "Reporteriai, kuriuos sutikau, apsiejo su manim labai mandagiai. Tankiai aš kalbėjau apie diskretiskus dalykus, o nei vienas manęs neįsdavė."

Klausimas naujų pirklybinių santikių tarp Vokietijos ir Amerikos gana pesimistiskai yra gvildenamas. Vokietijoje iš priežasties naujos tarifos, kuri pabrangė daiktus daugiausiai gabėnamus Vokietijon. Nekurie svarbių Vokiečių laikraščiai išreiškia baimę, kad Amerika toliai sloganis daiktus, vežamus į Vokietiją, kol ši paskutinioji ne priims Amerikos mėsos be tokios aštrios priežiuros, kaip ligšiol. Bet, rodosi, kad Amerika neturi to noro, ir apsieis su Vokietija lygiai, kaip ir su kitomis viešpatijomis.

Vienuoliukai suffragiečių, uždarytų Anglijos kalėjimė, pradėjo bado straiką. Dvi jūjų liko paleistos, po 53 valandų pasniko, kitos gi yra maitinamos priverstinai. Paduota daug skundų prieš priverstiną suffragiečių maitinimą.

Graýson, socialistas, be pasekmés stengesi įvesti į parlamentą papeikimą ministeriams, užtai kad jie nesi-kišo į Ispanijos reikalus, kas link nužudymo revoliucionieriaus Ferrer'o. "Times" prisilaiko nuomonės, kad protestai ir demonstracijos pakilusios vienu sykiu visose pasaulyje nurodo, kad jie buvo šukelti paslaptų revoliucijos vadovų, su kuriais Ferrer turėjo buti labai susigiminiavęs.

Labai nesmagi seina atsiliko mieste Brescia, Italijoje. Milano armijos korpuso vadas, generolas Asinari, pa- sakė viešą kalbą, kurioje išsitarė, kad Italijos vėliava

neužilgo plėvesuos ant miestų už Italijos sienų — tų miestų, kurie laukte — laukią išgelbėjimo iš po svetimos valdžios (Austrijos).

Generolas Asinari dalyvavo priemime caro Raconigijė ir dėlto jo kalba turi nemažą politišką svarbą. Tuoju Austrijoje kilo trukšmas. Mat caro pasimatymas su Italijos karalium, kaip yra spėjama, buvo padarytas artesniams susitarimui prieš Austriją.

Generolas Asinari tapo nubaustas: liepta jam atsistatydinti; dabar gauna tik pusę algos.

IŠ Amerikos

Tafto kelionė pabaigta.

Taftas sugrįžo į Washington'o po ilgos kelionės 10 d. šio mėnesio. Jisai parvažiavo 13,000 angliskų mylių, laikė 26 kalbas ir valgė 579 valdiškus pietus, puotas ir tt.. Jisai parkelelio 33 valstijas, dvi teritorijas ir buvo Meksikoje. Kelionėje išbuvo penkiasdešimts šešias dienas ir sugrįžo visai sveikas.

Prezidentas aiškinė savo kalbose valdžios vidurinę politiką: nurodinėjo, kad valdžia rupjis užlaikyti tau-tos turtus (neperėjusias į privatines rankas girias, kasyklas ir tt.), bandys įsteigti vieną centralinį banką, kursai reguliuotų krašto finansus, norės pervaryti įstatymą, kuriuo bus šeipiama Amerikos pirlybinis laivynas, ir tt.

Taftas persergėja Nicaraguą.

Nicaraguos prezidentas Zelaya, po kariško teismo, liepė sušaudyti du amerikiečius, sugautu drauge su maišininkais. Pasirodė, kad abudu déjo bombas į vandenį, norėdami sudraskyti valdžios laivus. Prezidentas Taft pareikalavo nuo Nicaraguos valdžios išsiteisinimo iš amerikiečių sušaudymo, ir nusiuntė į Greytown karišką laivą. Išrodo, lyg Washingtono vyriausybė palaikytų maišininkų pusę.

Baisi eksplozija angliakasykloje.

Miestelyje Cherry, Ill. (netoli nuo Spring Valley) angliakasykloje St. Paul atsiliko baisi eksplozija: sudegė daugiau, kaip 300 darbininkų — daugiausiai ateivii: lietuvių, italių, lenkų ir tt. Tukstantis vaikų pasilikė našliačiais; daugybė našlių kasdien lieja graudžias ašaras.

Ugnis gesina netik patįs darbininkai, bet ir atvaziavę iš Chicagos ugniagesiai. Milicija saugoja tvarkos.

Netolimame Marquette sustraikavo 450 kalnakasių. Bijosi jie eiti daban, sakydami, kad juos taip-pat gali sustikti panaši nelaimė.

Kareiviai bėga iš Amerikos kareivijos.

Savo metiniame pranešime generolas Ainsworth duoda žinią, kad pernai iš Amerikos kareivijos pabėgo 4993 kereiviai. Dėlko taip pasidarė? Dėlko kareiviai pradėjo bėgti, kuomet dar taip nesenai kareivijos ministe-

DRAUGAS
KATALIKISKAS LAIKRASTIS
PAŠVESTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mene-
siams 50 centu. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Iki kol pinigus, rankraščius ir korespondencijas
reikia siusti pas:

Rev. V. Vizgirda,
190 S. Meade St. Wilkes-Barre, Pa.

"D R A U G A S"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-
Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50
cents three months.

Rates of Advertising on Application.

REDAKCIJOS PASTABOS.

"Liet." nori, kad laikraščių redaktorių ir leidėjų susivažiamas atsiliktų Chicagoje tuo pačiu laiku, kaip tenai bus laikomi S. L. A. ir T. M. D. seimai. "Lietuvos" leidėjui A. Olševskiui vistiek, kur susivažiamimas atsiliks, bet jisai norėtų jį atidėti iki vasarai, kad galima butų sykiu su susivažiumu paimti kaip ir atlaidą—pasiliests nors truputėl nuo žemos darbo.

Kalbant apie vietą, mums rodosi, kad New York vis yra parankesnis už Chicago. Chicagiečiams vis lengvian atkeliauti į New Yorką, nekaip bostoniečiams, pittsburghiečiams ir rytinės Pennsylvanijos atstovams nuvažiuoti į Chicago, o seimai vieton susivažiamam palengvinti galėtų dar jam užkenkti. Bet su sumanymu atidėti susivažiamam iki vasarai reikia sutikti kad ir dėl vienintelės priežasties, jog kuo daugiau laiko prisirengti, tuo svarbesnių rezultatų reikia tikties iš susivažiavimo. Pasirodo, kad šitu sumanymu tapo užinteresuota ir platesnioji visuomenė — skaitytojai. Štai ką rašo mums vienas musų skaitytojas:

"Mano nuomone, redaktorių susivažiamui reikėtų apsvarstyti budus palengvinimo skaitytojams laikraščių skaitymo. Reikia, kad laikraščiuose nebūtu vartojamos svetimos raidės miestų, vietų ir pravar-džių paženklinimui, bet vien tik lietuviškos. Dabar daugelis skaitytojų nežino, kaip ištarti angliskai pa-rašytą vardą, per ką neretai klysta.

Be to, reikia, kad svetimi žodžiai butų paaiki-nami, idant skaitytojas nėškiai suprastų, ką jisai skai-to. Tuomet ir skaitytojų skaitlius dikčiai pasidaugin-tu.

Su pagarbą etc."

Kiek mums žinoma, tai pirmutinis atsiliepimas apie susivažiamam prasto, mažai mokyto laikraščių ēmėjo. Per jo lupas kalba tukstančiai panašių į jį Amerikos lietuvių. Jie norėtų imti ir skaityti laikraščius, bet mažai juos te-supranta. Jie reikalauja, kad laikraščių turinys butų labiau suprantamas, daugiau prieinamas prastuoliams. Su-sivažiamui priderėtų rimtai apsvarstyti šitą klausimą.

Yra tai tik vienas balsas. Išgirsime jų ne vieną iš skaitytojų pusės. Ar tai ne paraginiams, kad susivažia-vimas butų atidėtas iki vasarai?

Mums tapo prisiusti rezultatai balsavimo į Raštininkų Fondo valdybą. Balsavo viso 38 asmenų. Išrinkti: V. S. Jokubynas, iš So. Boston, pirmininku; V. Černiauskas, iš Springfield, Ill., padėjėju; P. Sinkevičius, iš Brooklyn, N. Y., sekretorium; V. Balčiunas, iš Shenandoah, Pa., izdininku; J. Baniulis, iš Brooklyn, N. Y., J. O. Širvydas, iš tenpat, ir Ignas Rudminas, iš Shenandoah, Pa., literatiškojo komiteto nariais.

Išrinktieji turi duoti žinią, jog apsiima užimti paskirtas vietas, iki 27 d. lapkričio. Nedavimas žinios iki tai dienai bus paskaitytas atsisakymu nuo vienos.

Mums neaišku keletas dalykelių. Pav., du kandidatu i pirmininkus, Jokubynas ir Černiauskas, gavo po 8 bal-sus. Pirmininku tapo apskelbtas Jokubynas, Černiauskas jo padėjėju. Dėlko neadvernai? Juk abudu stovi ant lygaus laipsnio. Dėlko neduota balsuoti į naujo ant abiejų kandidatų? Balsavimo įstatymai to reikalautų. Bet regimai Sinkevičius nusileido prieš Jokubyną, nes abudu yra balsavimo tvarkymo komisijos nariai.

Ir vėl: valdyba išrinkta — ir reikia dar jos narių klausti, ar apsiima pildyti savo priedermes! Kas tai: valdyba buvo renkama be kandidatų žinios ir noro? Jeigu taip, tai kam buvo reikalinga visa komedija, kam reikėjo vesti rinkimus, jei išrinktasis turi teisę atsisakyti nuo suteiktosios jam vienos? Jeigu balsavimai atsiliko su kandidatų žinia ir pritarimu, tai kam dar išrinktu klausti, ar apsiima užimti paskirtas vienos vietas?

Iš šito pavyzdžlio matyti, kad mes neesame dar apsi-pažinę pilnai su demokratizmo pamatais.

Teta "Žvaigždė" ir dėdė "Katalikas" vis dar ne-nustoja ieškojė priekabių prie "Draugo". Štai "Ž-ei" nepatiko, kad musų bendradarbis, p. Jonelis, paminėjo truputėlį apie "Ž-ei" netaktingumą buvusiouse perniai ergeliuose Susivienijime, — ir jinai gązdina p. Joneli psychijatrais, o "Draugo" redakejai pakiša po akių "Milukijadą."

"Katalikas"-gi piktimasi iš to, kad musų laikraštyje tapo paminėtas "Dagis": su "šlamštu," girdi draugaujamės! . . .

Jeigu "Milukijada" ir "Dagis" yra niekiausi nie-kai, šlamštai, neverti minėjimo rūmtame laikraštyje,

tai dėlko teta užispypusi garsina pirmą šlamštą, o dėdė — antrąjį?.... "Draugas" juk neprižadėjo savo vyresniems giminičiams užmokėti už šlamštų garsinimą!

POLITIŠKA PERŽVALGA.

Kunigaikščio Ito užmušimas, rodosi turės didelę įtekėmę ant Tolimųjų Rytų. Ito Japonijai buvo labai reikalingas, nes Korėjos reikalai da liko neužbaigt, o vargai atsiras kitas į jo vietą, kurs su tokiu sistemiškumu ir "šilkiniu" stiprėmu mokėtų dildyti Korėjos autonomiją. Mažas netaktiškumas iš Japonijos pusės, gali sukelti Korėjoje maištą ant visos linijos, o jam pakilus Rusija vargai sėdės rankas sudėjus. Bent gi jau dabar Vokietijoje yra garsinama apie perkėlimą 2 korpusų nuo Prusų ruožiaus į Tolimus Rytus. Japonijoje taipgi apsireiškia karštligės ženklai, lygiai kaip prieš karę 1904 m. Bet šiandien, kadą Mandžiurija jau sunėutralizuota, kitoms viešpatijoms, lengviaus bus įsikišt i reikalus Rusijos ir Japonijos ir sustabdyti karę.

Vokietija labai esant užganėdinta karštu priėmimu, kokį sutaisė Amerika jos laivynui paskutinėje parodoje New York'e. Admirolas Von Koester, sugrįžęs i Berliną, išreiškė augštą pagyriną reprezentantams Amerikos spaudos. "Reporteriai, kuriuos sutikau, apsiėjo su manim labai mandagiai. Tankiai aš kalbėjau apie diskretiškus dalykus, o nei vienas manęs neišdavė."

Klausimas naujų pirklybinių santikių tarp Vokietijos ir Amerikos gana pesimiškai yra gvildenamas. Vokietijoje iš priežasties naujos tarifos, kuri pabrangė daiktus daugiausiai gabenumus Vokietijon. Nekurie svarbių Vokiečių laikraščiai išreiškia baimę, kad Amerika toliai sloganis daiktus, vežamus į Vokietiją, kol ši paskutinioji ne priims Amerikos mėsos be tokios aštrios priežiūros, kaip ligšiol. Bet, rodosi, kad Amerika neturi to noro, ir apsieis su Vokietija lygiai, kaip ir su kitoms viešpatijomis.

Vienuolika suffragiečių, uždarytų Anglijos kalėjime, pradėjo bado straiką. Dvi juju liko paleistos, po 53 valandų pasniko, kitos gi yra maitinamos priverstinai. Paduota daug skundų prieš priverstiną suffragiečių maitinimą.

Grayson, socialistas, be pasekmės stengesi įvesti į parlamentą papeikimą ministeriams, užtai kad jie nesišišo į Ispanijos reikalus, kas link nužudymo revoliucionieriaus Ferrer'o. "Times" prisilaiko nuomonės, kad protestai ir demonstracijos pakilusios vienu sykiu visose pasaule šalyse nurodo, kad jie buvo sukelti paslaptu revoliucijos vadovų, su kuriais Ferrer turėjo buti labai susigiminiai.

Labai nesmagi scena atsiliko mieste Bresecia, Italijoje. Milano armijos korpuso vadas, generolas Asinari, pasakė viešą kalbą, kurioje išsitarė, kad Italijos vėliau

neužilgo plėvesuos ant miestų už Italijos sienų — tu miestų, kurie laukte — laukią išgelbėjimo iš po svetimos valdžios (Austrijos).

Generolas Asinari dalyvavo priemime caro Raconigijė ir délojo kalba turi nemažą politišką svarbą. Tuojau Austrijoje kilo trukšmas. Mat caro pasimatymas su Italijos karalium, kaip yra spėjama, buvo padarytas artesniams susitarimui prieš Austriją.

Generolas Asinari tapo nubaustas: liepta jam atsistatydinti; dabar gauna tik puse algos.

Iš Amerikos

Tafto kelionė pabaiga.

Taftas sugrįžo į Washington'o po ilgos kelionės 10 d. šio mėnesio. Jisai parvažiavo 13,000 angliskų mylių, laikė 26 kalbas ir valgė 579 valdiškus pietus, puotas ir tt. Jisai parkeliavo 33 valstijas, dvi teritorijas ir buvo Meksikoje. Kelionėje išbuvo penkiasdešimts šešias dienas ir sugrįžo visai sveikas.

Prezidentas aiškino savo kalbose valdžios vidurinę politiką: nurodinėjo, kad valdžia rupjsis užlaikytí taučios turtus (neperėjusias į privatines rankas girias, kasyklas ir tt.), bandys įsteigti vieną centralinį banką, kursai reguliuotu krašto finansus, norės pervaryti išstatymą, kuriuo bus šelpiamas Amerikos pirlybinis laivynas, ir tt.

Taftas persergėja Nicaruagu.

Nicaraguos prezidentas Zelaya, po kariško teismo, liepė sušaudyti du amerikiečiu, sugautu drauge su maištininkais. Pasirodė, kad abudu dėjo bombas į vandenį, norėdami sudraskyti valdžios laivus. Prezidentas Taft pareikalavo nuo Nicaraguos valdžios išsiteisinimo iš amerikiečių sušaudymo, ir nusiuntė į Greytown karišką laivą. Išrodo, lyg Washingtono vyriausybė palaikytu maištininkų pusę.

Baisi eksplozija anglakasykloje.

Miestelyje Cherry, Ill. (netoli nuo Spring Valley) anglakasykloje St. Paul atsiliko baisi eksplozija: sudegė daugiau, kaip 300 darbininkų — daugiausiai ateivii: lietuvių, italų, lenkų ir tt. Tukstantis vaikų pasilikio našlaičiais; daugybė našlių kasdien lieja graudžias ašaras.

Ugnį gesina netik patiš darbininkai, bet ir atvaziavę iš Chicagos ugniagesiai. Milicija saugoja tvarkos.

Netolimame Marquette sustraikavo 450 kalnakasių. Bijosi jie eiti daban, sakydam, kad juos taip-pat gali sustiki panaši nelaimė.

Kareiviai bėga iš Amerikos kareivijos.

Savo metiniame pranešime generolas Ainsworth duoda žinią, kad pernai iš Amerikos kareivijos pabėgo 4993 kereiviai. Dėlko taip pasidaré? Dėlko kareiviai pradėjo bėgti, kuomet dar taip nesenai kareivijos ministe-

rija gyręsi armijoje esant perpilna kareiviu? Tiesiogine priežastim, generolo Ainsworth'o nuomone, yra pramones atsigaivinimas: dabar lengva gauti užsiėmimą bent kur, kuomet užperniasi tukstančiai jaunu vyrų matė badą savo akyse. Be to, kareivio gyvenimas yra nuobodus, užmokesčis menka, o kaip dabar reikia daugiau mokyties. Prisideda dar ir "kantinų" (smuklių tvirtovėse) panaikinimas.

Tečiau baltųjų kareivų pabėga dešimtį sykių daugiau, nekaip juodųjų. Spalnio 15 d. Amerikos armija susidėjo (priskaitant prie jos Filipinų šnipus) iš 81,778 kareivų.

Darbininkų uždarbiai.

Amerikos darbo biuras apskaitė, jog vidutinis uždarbis šiaurarytinė Amerikos valstijų darbininkų esas \$834.83 (imant 1415 darbininkų, kurių diduma išlaivintųjų) metams. Vidutinės metinės išlaidos tų darbininkų \$772, kurių 43 nuošimtis eina maistui.

Tuo pačiu tarpu Berline ir Hamburgo darbininkai vidutiniai uždirba \$458.83 metams ir išleidžia \$457.71, iš kurių 53 nuošimtis eina maistui. Tokiu budu Amerikos darbininkai išleidžia pramitimui mažiau, nekaip vokiečiai.

Eusapia Palladino Amerikoje.

Garsi Italijos tarpininkė tarp žmonių ir dvasių (medijumas), Eusapija Palladino, atvyko į Ameriką ir laikė pirmutinį seansą New Yorke akyvaizdoje trylikos asmenų. Kiekvienas jų užsimokejo po 50 dol. už vakarą. Tečiau Palladino nieko ypatingo neparodė. Didesnė dalyvavautojų dalis skundžiasi, kad regimai Palladino stengési juos apgauti.

Iš darbininkų judėjimo.

Philadelphijos darbininkai nutarė neiti darban dvi savaiti nuo tos dienos, kurioje Gompers, Mitchell ir Morrison bus pasodinti kalėjiman. Philadelphiečių pėdcmis eiti nutarė daugelis kitų vietų darbininkai. Anie tris darbininkų vadovai tapo pasmerkti kalėjiman už nepaklausymą teismo nusprendimo. Jems buvo paliepta neminėti priešingai nei Amerikos Darbo Federacijos organe nei viešose kalbose "Bucks Stove Co." vardo — o jie vis varēsi prieš tą kompaniją.

New Yorke straikuoją kepėjai. Jie dabar išisteigė kooperativiškąją kepyklą, kuriai pusėtinai sekasi.

Amerikos Darbo Federacija laikė šemet savo seime Torontoje, Kanadoje. Tarp kitų daiktų tapo nutarta ligišiol: prileisti Porto Ricos gyventojus prie Suv. Valstijų pilietybės, duoti teisę balsuoti ir moterims, užkrauti 25 centus metinės mokesčies ant kiekvieno Federacijos nario (tie pinigai eis į apsigynimo fondą) ir pasirupinti, kad Washingtone butų įkurta atskira darbo ministerija. Pastorius Charles Steltzle bandėpritraukti Federaciją prie prohibicijonistų — vadinasi, norėjo, kad Federacija padėtų uždaryti Amerikoję visas smuklės.

Samuel Gompers tapo išrinktas išnaujo Federacijos viršaičiu vienu balsu. Dabar jis neturėjo nei vieno priešinko.

NAMINIS VAIKŲ AUKLĖJIMAS.

(Seka.)

Paklusnumo mokinimas.

Svarbiausioji auklėjimo dalis yra tai valios lavinimas. Jau pirmiau buvo paminėta, kaip žmogus valia iš priežasties pirmąjį tévų nusidėjimo daugiaus i blogą, nekaip i gerą yra pačius. Blogo atžalos jau tuomet pradeda žmogaus širdyje dygti ir augti, kuomet blogas pavyzdis ir piktos aplinkinių kalbos duoda joms maistą. Iš gatvės vaikai daug ką blogo įneša į savo namus, kuo užduoda širdį savo tévams. Tuomet laikas jau pikto pradžiai smarkiai pasipriehinti ir atžalas blogo nugenéti.

Auklėtojas visą savo pajégą privalo išdėti, kad tokią įtekėjimą ištekti ant kūdikio, idant šis liuosa valia priimtų auklėtojo mintis, jausmus ir norus ir liuosu noru pildytu tą, ką auklėtojas stengiasi pasiekti. Auklėtojo valia tur būti regula kūdikio pasielgimo.

Kaipo sodininkas, pamaži, bet nuolatos, lenkdamas ir prie druto kuolo prireidamas, ištisia kreivą medelį, taip privalo tévai, savo nuolata ir tvirta įtekme, kūdikio valią prie gero lenkti ir jį ant gero kelio užlaikyti. Leidimas, įsakymais ir uždraudimais tévai daro išmintingas ribas, kuriose kūdikis elgiasi ir kurių peržengti neprivalo. Vaikai turi klausyti ir daryti kas jiems prisakyta. Jei neklauso, tai bausmė jų laukia, jei klauso, tai užganėdija savo tévus, kurie dovana arba žolžiai pagyrimo savo pasigerėjimą išreiškia. Be paklusnumo nei kalbos negali būti apie auklėjimą, — visos tévų pastangos turėtų eiti niekais. Vaiko priedermė yra paklusumas, o tévų priedermė — reikalauti nuo vaiko paklusumo. Tasai reikalavimas turi tvirtą pamatą, nors silpnos širdies motinos paklusumo reikalavimą laiko sunkiu ar negalimu, o kvailinantieji filozofai išvadžioja, buk per paklusumo prievertą laužosi valia ir susitrukdo pobūdžio (karakterio) išsiplatojimas. Motina, kuriai yra negalimu daiktu reikalauti paklusumo, pati sau išduoda palindijimą, kad jí į savo vaikų auklėtojas netinka.

Kaip gali tévai vaikus namie išlaikyti, arba kaip juos gali nuo skriaudos ant kūno ir dušios apsaugoti, jei anie jų neklauso? Kūdikis klausyti įprates, lengvai yra auklėjimas ir apsaugojamas, bet nepaklusnaus negali nei apsaugoti nei pamokyti. Tyrinék prasikaltelių gyvenimą, o visuomet surasi, kad nepaklusnumas ankstyboje jaunystėje buvo šaknis paskesnių prasikaltimų.

Jog žmogaus karakteris per paklusnumą nebuvo įžistas, galima patirti iš išvadžiøjimų vieno seno pedago (Christliche Familie 1894, lap. 338.) kuris taip rašo: pirmieji supratimai apie tai, kas yra teisinga ir neteisinga, kudikiui būna suteikiami tuomet, kuomet jam yra draudžiama ko jis neturi daryti ir bausmė tuoju nepaklusnumą sekā. Jei auklėtojai visuomet yra išmintingi ir įsakymuose ir uždraudimuose nuoseklūs, jei nepasielgia pagal ūpą, jei nerescalauja nuo vaiko nieko neatsakomo, tai jų valia bus kūdikiui supratimu gero, įkūnijimu doros įstatų. Pradžioje gal tiesa, kūdikis klauso su prievertta, pasiduodamas didesniai pajégai ar stipresniai

valdžiai, bet pamaži jaučia, nors da nesupranta, doriškos galybės valdžią. Paklusnume auga doriškoji kūdikio jiega: pradžioje klausosi iš prievertos, paskui iš papratimo, toliaus iš įsitikėjimo į meilę ir prakilnumą auklėtojo, pagalios iš savo susipratimo, kuris iš geros valios įstatymui pasiduoda. Priesingu keliu einant, šis augščiausiasis tikslas, prie kurio auklėjimas turi stengties, daug sunkiau esti pasiekiamas. Kas išanksto neįprato į paklusnumą, tas mokinasi sunkiai, pervėlai ir dažnai tik sunkioje svieto mokykloje, o nekarta visą savo gyvenimą pasiliauka vergu savo noru ir pageidimų.

Paklusnumas nelaužo ir nesilpnina valios, bet ją išauklėja ir sutvirtina. Valia tik tuomet būtų apsilpninta, jei nuo kūdikio būtų reikalaujama negalimu arba priesingu jo prigimimui daiktų arba dideliu smarkumu būtų nugązdintas. Paprastai vaiko nepaklusumas nereiškia jo valios stiprumą, bet silpnumą. Motinos, kurios pasiduoda vaikoupui ir su pratinimu prie paklusumo laukia, kol kūdikis bus didesnis, rengia ne tik pačios sau rykštę, bet ir kūdikiui nereikalingus sopilius. Mažas kūdikis duodasi lengvai auklėti, paaugęs sunkiai. Vienas lengvas užrėžimas, šiada-tada, pirmuose metuose, apsaugoją vaiką nuo daug nuliudimų ir ašarų vėlesniame laike. Ir kaip mės galime įkalbėti kūdikiui, keturių ar penkių metų, kuris pagal savo valią elgiasi, kad, štai dabar jis umai turi klausyti? Reikalavimas, i kurį jis neįprato, išrodis jam savališku ir tironišku; tuomet jis arba visai nenorės klausyti arba tik iš prievertos. Paklusumas tokiu būdu netektu savo doriškai pakeliančios įtekmės.

Pagal kitą auklėjimo nuomonę, vaikai turėtų klausyti iš įsitikinimo, tai yra, turėtų būti įsitiklinę, kad duotas jiems įsakymas atsako tikslui. Tas būtų gerai ir gražu, jei vaikai nuo pradžios būtų žmonės išmintingi; bet jie tuomet ir klausyti nereikalautų, nes patis, kas teisinga, darytų. Tečiau kadangi jie nežino, kas jiems tinka ir įsakymo dorumo permanyti negali, reikia juos išmokyti, kiek galint ankšciau, nes "medelis lenkiasi, o medis jau ne."

Dvi priežasti yra ypatingai balti, kad motinoms taip sunku esti vaikus paklusnume užlaikyti: viena, kad vaikams užgina perdaug, be apsimastymo, iš gryno ūpo, o paskui prašymais, ašaromis, prisimeilinimu, riksnu duodasi pergalėti ir leidžia daryti tą, ką pirmiau draudė.

Iš kur vaikas, tokiuose atsitikimuose, turės persitikrimą apie būtinumą ir neatmainingumą tėvų įsakymų? Jei motina draustų ar įsakinėtų tik reikalingus daiktus, tai neatmainingume savo valios ištesėtų. Bet jei ji paskui duodasi persimaldauti, tai regimai ji savavališkai įsakymą davė, arba kad ji taip yra silpna, jog nusileidžia, nors jos nusileidimas kūdikinių kenkia. Tą motinos silpnybę kūdikis kas kart labiau pradedą atjausti ir savavališkumui stato savo užsispypimą, arba priešai motinos silpnumą rodo savo galingumą, kas visame kūdikio pasielgime tuojuose apsireiškia.

Daugelyje šeimynų taip dalykai eina: vaikui ką-nors uždraudžia arba prisako. Vaikas pirma prašo, paskui užsispiria ir galo, rėkia; gauna mušt, ir pagal priimtą stuboje kodeksą, tampa už durių išmestas arba į kampą pastatytas; paskui turi "atsiprašyt" ir, kaip dovaną už išreikštą atgailą, apturi tą, kas jam pirmiau buvo uždraustas. Motina džiaugiasi savo tvirtumu, o vaikas, prie artimiausios progos daro tą pacią komediją su lygiu pasiekimui. Apie pasekmes panašios bezdžionių meilės, vienąs laikraštis paduoda atsitikimą, kurį motinoms, tėvams ir bobutėms, pasiduodančioms vaikų užsispypimams, riketū tankiai perskaityti ir paimti į širdį.

Taip jis rašo: "Kaip tévų nusileidimas, vaikų auklėjimas, vaikų auklėjime yra kenksmingas, parodysisi jums pavyzdyje, krikščioniškieji tévai. Jonukas turéjo apie vienus metukus, o jau iš lopšio visais namais valdė. I ką jis rankutes ištlesė, tą jam padavė; kada mažam piliečiui patiko rékti, tai visuomet motinę iš nešiotė pribégdavo jam patarnauti. Kuomet kartą nešiotė nepadavė to, ką mažas didvyriukas reikiaavo, tai šis émė rékt, verkt ir po žemę, iš piktumo, volioties. Ant vaiko riksmo atbėgo tuojuojo gailestinga motina, klausdama: "ko nori, mano Jonuti? Eik šian, tu privalai ką nori turēti! Nemandagi Ona (taip vadinosi nešiotė) gaus rykščių."

Kada mažukas pradėjo šnekėti, buvo da blogiau; prie stalo nuo Jonuko neišgirdai kitokių žodžių, kaip tik: "aš tą noriu turēti, to aš nenoriu, tu tą gali valgyt, ir tt." Tévas veik pamatė, kad toliau taip negali būti ir griežtai vaikui pasakė: "tuojaus tą valgyk, o jei ne, tai šiandien negausi nieko!" Ką padarė Jonukas? Jis nustūmėo nuo savęs valgį ir parodė piktą veidą. Dėl to šiandien bausmė jau neturėjo jo aplenkти: jis turéjo eiti į pirkios kampą ir stovėti, kol nepasijaus alkanu, tuomet jam ir paliktas valgis pamėgs. Bet, déja! Toji gailestinga motina! Ji greitai paémė vaiką iš pirkios kampo, su meiliais žodžiais būti; duok jam ką jis nori, tai jis bus geras ir mės ramybę turésime."

Kada vaikas buvo penkių metų reikėjo ji pripratinti prie įvairių naminių darbų. Mūsų didvyriukai tai nelabai tiko, priešingai, jis velijo žaisti. Kuomet, kartais, motina šaukė: "Jonuk, eikš ir atnešk man tą, o vél galési žaisti," tai vaikas nei neatsiliepdavo, jis sau ramiai toliau žaidė. Motina šaukė vél:—"na-gi, aš tau turiu ką nors gražaus, ką nors gero." Bet net ir tuomet vaikas tankiai neateidavo.

"Tai bet-gi galvą tur vaikas,—kalbėjo sau motina —stebétina, kaip šiai laikais vaikai nenori klausyti. "Tokie jau laikai," manė motina.

Sunkus laikas užėjo namams, o teip-gi ir mokytojui, kada vaikas mokyklon išėjo. "Geras berniukas, visai da vaikas" — kalbėjo motina, kad pirmą syki nuvedė Jonuką mokyklon ir mokytojui perstatė, pridurdama, "tik jis norėtų savo valią turēti."

(Tol. bus.)

ELIZA ORZEŠKINĖ.

A... B... C...

Vertė Pr. S-s.

Čia apsidairė ir palei vieną langą patėmijo Marytę, kuri stovėjo ten, gal jo laukdama ir negalėdama pereiti pro žmonių minią. Toj valandoj ji sekė akimis paskui žmonių bureli. Buvo tai dvi moteriškos ir vienas vyriškas, visiems mieste gerai žinomas, gražus, merginų numylėtas gydytojas Adomas. Kaip dauguma, ir jis atėjo šiandien paklausyti žingeidžios bylos, ir lengvai buvo galima patėmyti, kad išeina su išpužiu rimtų ir liudnų minčių. Bet, kuomet viena iš jo sandraugų, graži, laiba mergina, šypsodamos į jį kalbėjo, taip-gi nusišypsojo, ir prie trepų priėjus pasiskubino paduoti jai ranką. Marytė toj valandoj pajuto — kad kas ją už rankos nutvérė, ir pamatė Vincą, kursai prie jos pasilenkės, greitai ir tyliai kalbėjo:

— Eik viena namo. Aš dabar su tavim negaliu eit. Turiu mieste svarbų reikalą. Už kelių valandų grįšiu. Eik viena namo.

Žiūrėjo į ją vis dar degančiomis akimis ir, druciai jos ranką spausdamas, pridurė:

— Tik nesibijok... nesibijok, tik nesibijok!

* * *

Už kelių valandų vėliau Vincas Lipinekis nuilsusiais žingsniais éjo trepais į savo būtą, pamaži perėjo virtuvėlę ir gretimam kambarely, sustenéjės garsiai, atsisėdo ant kieto suolo. Matomai buvo nuilšęs, veidas jo jau buvo sugrįžęs į senobinį popieros baltumą; giliai užsimastęs, braukė ilga balta ranka rankšlétą kaktą. Visiškai nenusistebėjo neradęs Marytės namie. Gal jinai ant kiemo, o gal ant tos dienos paémė ją pas save Ražnauckienė?

Vienok Marytė buvo virtuvélėje, tik sédėjo tamsojos kertėj, už lovos pasislėpus. Matydama jeinantį broli, nepašoko greit, kaip tat visuomet darydavo, idant pasiseikint ir paklaust, ar nereikalauja ko? Gal negaléjo iškartu atsikratyti nuo užsimastymo, o gal truputį buvo apsimaudus už tai, kad taip ilgai negrįžo. Už kelių vienok minučių pakilo ir tyliai jéjo į brolio kambarį.

— Jau parėjai, kur-gi buvai? — užklausė Vincas.

— Buvau namie, tik tu manęs neužtémijai. Ražnauckienė atsiuntė, klausdama, ar neateiciau pas ją ant visos dienos, bet nenoréjau.... Maniau, kad greita pareisi... tai vėlai parėjau.....

— Aha! vėlai! — murmtelėjo.

Merginą brolio šaltumas į širdį badė. Stovėjo keli žingsniai nuo jo, su sunertomis rankomis, akis liūdnai žybėjo ant susibaigusio veido.

— Maniau, kad norési pasikalbēti su manim paskutini vakarą, prieš atskirkiant....

— Kokį paskutinį vakarą? Kokį atsiskyrimą? — vėl murmtelėjo brolis.

— Ar-gi užmiršai, kad mane rytoj nuves į kalėjimą? Jos veidas truputį nerviškai sudrebėjo. Vienok tuo kalbėjo toliau:

Tris mėnesiai, tai gana ilgas laikas... o ir paskui turbut jau negrįšiu pas tame, tik kur nors, į kokią-nors tarnybą eisiu.... Tai-gi reikia pagalvoti apie tavo reikalus. Šiandien vakare surašysiu tavo drabužius, kad žinotum, ką turi, ir nesiduotum apsivogt. Kostuko motiną su deresi, kad kasdieną iš ryto ateitį išvalyt stubą ir virduli pastatyti. Namie jau nevalgysi, nes kas tau dabar išvirs? Bet eisiu ant valandžiukés pas Ražnauckienę ir ištirsiu, ar nepanorėtu tau už pinigus pietus duoti. Turėtum pas ją sveikesni valgi, negu valgykloj.... Atsimink taiposi, kuomet vakarais sėdi rašyti, lempą atsargiai uždegt, nes tu paprates taip neatsargiai uždėgti, kad pilnas kambarys prirūksta, kas tau akis gadina....

Kuomet taip kalbėjo, Vincas žiūréjo į ją keistomis akimis. Tose peranksti nuilsusiose ir sergančiose akyse buvo tiek linksmumo, podraug ir gailesčio, kad sunku būtų pasakyti, ar jis tuoju nusijuoks, ar apsiverks. Kuomet Marytė kalbėti nustojo, užklausė:

— Ar pabaigei?

— Taip — atsakė — pagalios per šį vakarą ir rytoj ryta gal dar ką atsiminsiu....

Nenuleisdamas nuo jos akių, per kelias sekundas kratė galvą, taip, tartum stebėjosi iš ko, ar gailėjosi. Pasuki prakalbėjo savo nosiniu balsu:

— Ir tu ištikrujų galėjai manyt, kad aš duosiu, kad tu eitum į kalėjimą ir išbūtum ten tris mėnesius kartu su vagilkemis, paleistuvėmis, purvyne, betvarkėj?....

Dabar Marytė nustebėjo.

— Kaip-gi galėtu kitaip būti? Teismo nusprenimas.... galūtinias....

— Ar-gi negirdėjai? Du šimtu rublių bausmės, arba kalėjimas.... du šimtu rublių.... aiškiai: du—šim—tu! ar negirdėjai?

Nusijuokė, pečiaiš truktelėjo.

Girdėjau, ką veiksiu negirdėjus. Bet tas vistiek. Man tokius pinigus gauti, tai vistiek ką žvaigždė nuo daugiaus nuimti; net negalvojau apie tai....

— A ha! negalvojai — sušuko brolis ir, pašokęs nuo suolo, išsitiesė visam savo plonume ir augštume, o ilgas rankas plačiai iškketė, kas padarė jį panašiu kaip ir į malūnā. Tokioj išvaizdoj, grumodamas ore rankomis, tartum malūno sparnais, šaukė:

— Pamatys tame kalėjimo sargai, kaip savo ausis be veidrodžio! Spjaunu aš ant pinigų, ten, kur eina apie mane sesers šlovę, o gal ir gyvybę! Menkniekis! tris mėnesiai tarp drėgnų mūrų, purvyne, su vagilkomis ir paleistuvėmis! Esi profesoriaus duktė, gerai išauklėta....

Dėlto, kad mēs suvargome, tai jau turime po kalėjimus
trankyties, su vagiais ir girtuokliais! Cha, cha, cha! Cha,
cha, cha!

Nevaikščiojo, bet lakstę po kambarį, greitai kvėpuo-
damas, nerviškai juokdamas ir mosuodainas.

Marytė iš nusistebėjimo plačiai akis atvėrė.

— Bet dėl Dievo! Vincuk! Ką tu kalbi! Iš kur-gi tu
paimsi tiek pinigų? Juk tai negalimas daiktas!

Sustojo ir delnu į stalą sudavė.

— Tai-gi gžvau! Tai-gi paémiau! Tai-gi persitirkisi,
kad neesu jau tokiu netikeliu, kokiui išrodau, ir kad tu
neesu jau taip viena sau apleista!

Pašoko ir, jo rankas nustvérus į savas, druečiai sus-
paudė. Daugelis jausmų ją apémė: nėtikėta viltis išsiluo-
savimo nuo ko tai, prieš ką-tai, gilumoj savo vélés, mir-
tinai drébėjo; džiaugsmas, kurj suteiké jai išsiveržimas
brolisko prisirišimo; o labiausiai išgastis....

— Iš kur gavai pinigus, Vincuk! Kokiu budu gavai
tuos pinigus? Mano brangiausis, ką tu padarei?

Pabandė savo rankas iš jos rankų ištraukt, bet ji
jās iš visų spékų spaudė.

— Iš kur paémiau? Tik turbut nepavogiau. Žinai ge-
rai, kad nepavogiau. Pasiskolinau — ir atlakta.

Marytė nuo galvos iki kojų sudrebėjo.

— Pasiskolainai! — sušuko — bet tai juk dėl tavęs
paskutinė prazutis! Kaip-gi tu galési taip didelius pini-
gus sugrąžint? Gal tik viena sausa duona mintant. O kas
paskolijo? Turtingų žmonių nepažystame. Pirmutinė Raž-
naukienė duotų, kad turėtų, bet neturi. Ir niekas iš tų
vargšų tokią pinigų neturi! Kas-gi tau paskolijo? Kas?
kas? kas?

Ir tol persekojo ji tuo neperstojančiu klausimu, tol
savo persigandusiomis akimis jo meldė, nenorédamas
veik pikta ištarė pavardę vieno labjau žinomu tam mie-
ste skolintojų.

Marytė rankomis plestelėjo, paskui saujomis akis už-
dengė.

— Dieve! — kalbėjo — Dieve! Dieve!

Per kelias minutus nieko daugiau negalėjo ištarti,
apart tū žodžių. Vargšas jos brolis per ją, dėl jos atsiduoda
i skolintojo rankas, žengé į skolą, susikrimtimi ir
skurdo bedugnę.... Atémé rankas nuo veido ir, apsika-
binus jį meldė, kad druta, jauna, galinti viską perkęsti; kad
kad yra sveika, druta, jauna, galinti viską perkęsti; kad
teisinga yra, kad turėtų atsakymą už tą, ką pati padaré; kad
toji skola, ką užtraukė, šimtą kartą daugiau daro jai
skausmo, negu tie tris ménesciai.... ten!.... O kuomet
jis, prieštaraudamas galvą purtė ir labai susigraudinės,
bet griežtai sakė: "Ne, Maryte, ne! Aš negaliu ant to
pristot!" — parpuolė ant kelių ir, rankomis jo kojas ap-
sikabinus, meldė jo visa žodžių audra, kurie perėjo į ri-
ksmą.

— Vincuk! Brangiausis! pavelyk, pavelyk, man ten
eiti, o pinigus nunešk tam, nuo kurio paskolinai.... Tuo-
jaus, tuojaus, juos nunešk! Pevelyk man ten eiti, mie-
liausias broleli!

Verkė. Didelė kasa šviesių plaukų nuo galvos nu-
slinko ir, išsipynęs, supainiotas, tartum šviesaus aukso

šaltiniu apibérē storus raštininko kamašus. Bet jis greit
pasilenkės ir, keldamas ją nuo žemės, savo ilgomis, sau-
somis rankomis druečiai prispaudė ją prie savo krutinės.

— Tas, brangioji, jau užbaigtą. Tu pinigų negaliu
sugrąžinti. Jau jie pas tą valdininką, kursai turėjo čia
rytoj ateiti tave išsivest... o dabar jau néra kam ateiti!
Cha, cha, cha!

Juokési truputį nerviškai, su ypatinga priemaša
džiaugsmo ir kartumo. Ji jo krutinė tyliai, giliai kilno-
jos. Pabaigta. Todėl per kelias valandas namon negrij-
žo, kad ieškojo pinigų ir neše juos tam, kam prigulėjo,
Dékingumas be ribų, išliuosavimo džiaugsmas, brolio gai-
lėjimos, baimė ateities, baisiai rūpino Marytę, jau ir taip
suerzintą šios dienos atsitikimais. Negalėjo kalbėti, tik
iš visų jégų glaudėsi prie krutinės to stebétino vaikino,
kursai turėjo išvaizdą taip sunykusio ir mieguisto, atrodo
visuomet kaip šaltą, o dabar....

Prispaudė jo ranką prie savo lupų ir tarė tyliai:

— Lai būna taip, kaip tu norėjai.

Nuilsės Vincas atsigulė ant lovos, šale štalo užkrauto
raštinės popieromis. Marytė sugrįžo į virtuvę ir apsitru-
sė apie virdulį. Priplė vandens į virdulį ir stovėjo valan-
dėlę nesijudindama. Paskui išémé iš pečiuko anglų, ku-
riuos taipogi sumetusj virdulį, vél rankas nuleido, susto-
jo ir žiurėjo stiklinėmis akimis į spintukę su vertuvės
įrankiais. Ji priminė jai turbut apie ką-tai, nes priėjo
prie jos ir pradėjo išiminet stiklus ir šaukštukus. Bet du
šaukštuku išpuolė jai iš rankų ant grindų ir ji vieton pa-
kelti juos, nustvérė peili ir duoną. Judėjo ji greitai, ne-
lygiai, kas valandą sulaikoma neatstumiamu užsimasty-
mu. Pagalios peili ir duoną ant stalo nutrenkė, ir ranko-
mis veidą pridengdama, kaktą prie spintukės durelių
priglaudus, papludo graudžiomis ašaromis. Ką ji dabar
pradės su savimi?? Kokia bus dabar jos ateitis? O! baisus
jos gyvenimo tušumas, o dar baisesnės jo rupesniai, su-
sikrimtimai, skurdas! Suspaudė raudojimą ir nustojo
verkus. Bet nieko veikti negalėjo, stačiai nieko. Reikėjo
jai galvoti, galvoti ir savomis mintimis graužti širdį. At-
sisėdo ant suoliuko šale lanelio ir galvojo. Jos nutirpės
žvilgesys klaidžiojo už lango, nieko nematydamas, apart
kelių judū, nešvarių kreigų ir dangaus sklypelio, užtrau-
kto storais dūmais, išeinančiais iš kaminų. Nebuvo ta-
me matyme jokio smagumo ir jokio suraminimo; taigi ir
Marytės veidas kassyk darési paniuresniu. Ašaros jau
nudžiuvo, bet pabalusių veido spalvą aptraukė geltonu-
mo šešelis, o ant sutrauktų lūpų, pirmą kartą jos gyve-
nime, pasirodė rustus, kančios nusiipsojimas.

Staiga virtuvelės durys sugirgždėjo, ir pasirodė du
vaikučiu. Buvo tai didžiulis Kostukas su savo storais au-
dekliniais drabužiais, basas, sunkus, susikuprinės, ir už-
rankos vedinės mažąją Mariukę. greitai dripsenančią
taip-gi basomis kojukémis, kišančiomis veik iki kelių iš
po nušutusios šlebutės. Nepraejo nei kelių sekundų, o
vaikėzas, bailiai ir su paniurusiu kokiu tai jautrumu, pa-
niuriai žiūrėdamas, prieš Marytę atsiklaupė, mergaitė-gi
trepsėdama mažomis kojukémis, tyliai kikendama ant ke-
lių jai užšoko.

(Tol. bus).

VAIKU SKYRIUS.

METŪ DALIS.

Juu Saulutė kaitresnė
Ir dienelė ilgesnė,
Sniegą vėjas lauk varo....
Taip kuomet pasidaro?
Varpos nokst laukuose,
Daug jau šieno skuniose,
Rugiapiutė mums dera,
Taip kuomet pasidaro?
Vėjas, medžiai nupliko,
Girių paukščiai pakriko,
Daug vaisiaus jau yr' gero....
Taip kuomet pasidaro?
Sniego, ledo begalo,
Ir upeliai užšalo,
Nuogas miškas už dvaro....
Taip kuomet pasidaro?

Ksav. Vanagėlis

MAŽOJI ŠEIMININKĖ.

Dešimtų metų Juzė buvo namie viena: mama jos išėjo miestan šio-to nupirkti. Tuo tarpu parėjo iš mokyklos jos brolis, Kazys, kuris buvo labai alkanas ir prašė pietų.

— Palauk, — tarė Juzė — sriuba jau išvirta, o beštiką aš pati pataikysiu tau iškepti.

Ir mažoji šeimininkė tvėrėsi darbo. Ugnis dar kuri nosi; mergaitė pastačė ant ugnies skarvadą, sutarpino ant jos kašnelį sviesto, paskui padėjo ant skarvados mamos pagamintą beštiką ir iškepė ji kuogeriansiai: jis buvo gražus ir gardžiai kvepėjo.

Pagaminus, padavė broliui, kuris pradėjo ji godžiai valgyti, bet neilgai trukus kąsnj iš burnos išmetė.

— O, koks neskanus tavo valgis! — suriko Kazutis.

Juzė taipogi paragavo, bet ir ji valgyti jo negalėjo.

Bet ar žinote kodėl?

Mergaitė nepasūdė mėsos: druska gi labai sveika ir prie daugumo valgių neatbutinai yra reikalinga.

Ksav. Vanagėlis.

R U D U O.

Vėjas lapus skina,
Debesiams nér galos,
Lietus taip ir lja,
Kur pažiūri—balos.
Miškas nebžaliuoja,
Paukštelių išskrido,
Jau žemė juoduojas,
Ir vilkai atkiydo.
Miestelėnai raukias,
Kad rudo lietingas,
Bet sodiečiai džiaugias,
Kad jisai vaisingas.

“S.”

Svirno žvynė.

SKIRTUMAS TARP MOKYTO IR NEMOKYTO.

Andrius, būdamas mažas, nieko neregėjo nei girdėjo. Paaugės kiek, pradėjo regėti visa, ką akis užmato, ir gndėti yisa, ką i ausis atsimuša.

Išmokės gi sktyti, jis pradėjo regėti ir tai, ko nei vienas nemekantis bašto neregėti, ir daug girdėti, ko anie negirdi.

Jei kas netiki mano žodžiams, nesunku tai pertikrinti.

“S.” Silgalys

Dr. A. L. Graičunas

Pasekmingai gydau visokias ligas vyru, moteru ir vaiku, ne aplenku ir paslaptiniu. Atsišaukantiems iš kitur suteikiu sažiningus patarimus per laiškus.

TELEFONAS: Yards — 3162.

3312 So. HALSTED ST.,

CHICAGO, ILL.

DRAUGIJOS!

H. R. Morgan

laiko dirbtuve
visokiu jums rekalingu
daiktu, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠAR-
PU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,
13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Union Ticket Agency

Seniausia Lietuviszka Banka Scrantone ir Visoje Aplinkineje

Agentura Laivakorčiu ant Geriausiu Liniju

Siuńčia Pinigus kas dien in visas da'is svieto; taip-gi perka ir išmaino vi-
sokius pinigus. Iėdirba visokius Dokumentus Amerikos ir Lietuvos teismuoose
Ofisais atidarytas kas dien nuo 8-tos iš ryto iki 9-tai val. vak.
Nedelioje: nuo 10-toe iš ryto iki 5-tai valandai vakare.

ADOLF BLAU, Union Ticket Agency,
203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Taip-gi turime savo krautuveje daugybę visokiu maldaknygiu
ir svetisku knygu visokiose kalbose :: :: :: ::

TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 662

A. UZUMECKIS,

Lietuvis Graborius ir Balzamavotojas.
Viskā išpildo geriau ir pigiau negu svetimtautis.
Persamdo karietas vestuvenis, krikštinoms ir t. t.

Priima lavonus ir iš kitų miestų.
Reikale kreipkitės pas savo tautieti.

324 Wharton St., Philadelphia, Pa.

TELEFONAI: Bell Lombard 27 - 39 A
Keystone Main 42 - 18 D

DR. MENDELSONH,

LENKISZKAS GYDYTOJAS
50 South Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,
POTTSVILLE, PA.

Ivairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos,
plasteris, įrankiai, sportiniai ir naminiai daiktai

Parduoda aglumu ir paskyrium.

"DRAUGO" AGENTAI:

St. Stanevičius, 3206 Auburn Ave., Chicago, Ill.
Antanas Kasparavičius, 27 E. 23rd St., Bayonne, N. J.
Juozas Mališauskas, Forest City, Pa.
Kazimieras Skripstunas, P. O. Sugar Notch, Pa.
Antanas Gudaitis, Box 73, Silver Creek, Pa.
V. Leskevičius, P. O. Midieport, Pa.
Mikas Cibulskas, 573 Canfield Ave., Detroit, Mich.
J. Žemaitis, 126 South Pear St., Shenandoah, Pa.
Fr. Kizievič, Box 167 Minersville, Pa.
M. Karbauskas, 52 G. Street, So. Boston, Mass.
L. Švagždys, 171—5th Street, So. Boston, Mass.
J. Mikutaitis, 1438 Western Ave., Allegheny, Pa.
A. Radzevič, 194 New York Ave., Newark, N. J.
A. Klimavičaitė, 321 Kensington Ave., Chicago, Ill.
A. Počius, 10806 Wabash Ave., Chicago, Ill.
M. Duda, 51 W. — 25th Street, Chicago, Ill.
K. Strumskis, 2323 West 23 Place, Chicago, Ill.
. Šaulys, 168 Beacon Street, Brighton, Mass.
J. Bartoševiče, 4417 Marshfield Ave., Chicago, Ill.
J. Puseininkas, 722 Washington Ave., Braddock, Pa.
V. Bielauskas, 468 Northampton St., Easton, Pa.
M. Urbanavičė, Box 33, Thomas, W. Va.
J. Antanaitis, Box 22, Swoyes, Pa.
Pr. Bukantis, 96 Centre Street, Kingston, Pa.
Juoz. Matuliavičia, 1657 Tioga St., Shamokin, Pa.
Ant. Baranauckas, 1214 Railroad St., Shamokin, Pa.
Jos. Valentinavičia, 1114 Cedar Ave., Scranton, Pa.
J. Versiackas, 65 Davidson St., Lowell, Mass.
Ignas Mkalojus, 1028 S. 2nd St., Philadelphia, Pa.
Jos. Robynsky, 163 First St., Elizabeth, N. J.
Myk. Vaicenavičius, 2 River St. Pl., W. Lynn, Mas.

VIENATINĖ LIETUVIŠKA DIDELE KRAUTUVĖ

Geriausią armoniką, skripkų, klernatų, koncertiniu trubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Puikiausią dziergelių, lenciuogelių, visokių gražių žiedų, laketu, spilkų, kolčikų, gerų britvų, drukavojamų mašinukų, albumų, revolverių, križių, ražančių, škaplierių, guminų literų, istorijų, dainų, pasa-
kų ir visokių maldaknygių. Gražių popierų groma-
tų rašymui tuziną už 25c., 5 tuzinai už \$1.00. Dailių atidaromų al-
toriukų ir pavincionavonų siuntimui į Lietuvą. Atsiusk savo tikrą
adresą ir už 5c. markę, o apturési No. 3 Kataliogą su 450 pavei-
ksly ir 1000 visokių naudingų daiktų. Aš gvarantuoju, kad mano
tavoras pirmos klasos o prekés pigesnės kaip kitur; orderius iš-
siunciū greitai į visus Amerikos, Kanados ir Anglijos kraštus.
Kviečiu visus atlankytis su visokiais pirkiniiais ir orderiais pas

K. VILKEWICH,
112 Grand St., St. Dep. D. Brooklyn, N. Y.

METINIS "MOTINELĖS" SEIMAS ATSILIKS

ŠIMET WILKES-BARRE, PA.

"DRAUGO" REDAKCIJOJE,

SEREDOJE, 1-mą DIENĄ GRUODŽIO,

3-ią VALANDĄ POPIET.

"Motinėlės" Sekretorius.